

Farní zpravodaj

Římskokatolické farnosti Dolní Loučky, Olší a Žďárec

Číslo 10/2021

Listopad 2021

I ty můžeš pomoci zesnulým

Svíčky, květy či věnce zkrášlí hroby – jak však pomoci těm, kteří v nich odpočívají?

Sami si už pomoci nemohou. Možná však právě přispěním tvé modlitby, půstu či získaným odpustkům se zkrátí či dokonce ukončí čas jejich očist'ování.

Modlitba

U hrobů se většina lidí modlí *Otče náš*, *Zdrávas*, možná *Věřím v Boha*, a zvykli jsme si přidávat i *Odpocinutí věčné*. Existují však i různé tematické modlitby – například litanie či novéna za duše v očiš'ci, ale i takové, které vyžadují z naší strany určitý (i několikaletý) závazek, třeba modlitby sv. Brigity. Za duše v očiš'ci si mnozí zvykli obětovat modlitbu posvátného růžence, modlitbu korunky Božího milosrdenství či modlitbu křížové cesty.

Jak však pro Katolické noviny kdysi v rozhovoru řekl profesor Miloš Lichner SJ: "Účinnost a síla modlitby však záleží na Bohu, který se nad námi smilovává, a na úmyslu našeho srdce. Pokud by se člověk pomodlil s upřímným, zkroušeným a hluboce věřícím srdcem například jen *Sláva Otci*, jistě by to – dovolím si říci – mělo větší hodnotu, než kdyby odrecitoval dvě novény, přičemž myslí

a srdcem by byl někde jinde. Je to tedy spíše o tom, jak se modlím, a ne o tom, co se modlím."

Odpustky

Je velkým požehnáním, že v čase Dušičkového oktávu (1. až 8. listopadu) můžeme získávat odpustky pro duše v očistci. Podle Kodexu kanonického práva "odpustky jsou odpuštěním časného trestu před Bohem za hříchy vzhledem k vině už odpuštěné, které vhodně disponován věřící za určitých podmínek dosahuje pomocí Církve, která jako vysluhovatelka vykoupení s autoritou spravuje a uděluje poklad zadostiučinění Krista a svatých". V praxi to znamená, že vždy, když dodržíš stanovené podmínky (svatá zpověď, přijetí Eucharistie, modlitba na úmysl Svatého otce) a uděláš odpustkový úkon, můžeš získat úplné nebo částečné odpustky. Na zemi nikdy nebudeme mít úplnou jistotu, zda a jaké odpustky jsme získali (pro úplné se vylučuje připoutání i k lehkému hříchu), i tak je však velkou milostí, že se můžeme snažit o jejich získání. Dobrou zprávou také je, že odpustky pro sebe můžeme získávat během celého roku; a na způsob prosebné modlitby se o ně můžeme podělit se zesnulými. Získání odpustků se váže buď na konkrétní svátky (po dušičkách nejbliže na svátek Krista Krále) a některé dny významné pro nás (výroční den našeho křtu), nebo na konkrétní místa (například poutní, kde pokud jdeme se skupinou věřících, můžeme je při dodržení obvyklých podmínek získat pokaždé).

Částečné odpustky však můžeme získávat každodenně. Existuje celý seznam odpustkových skutků, které snad často děláš, jen jsi nevěděl, že za ně můžeš získat odpustky, například pozorné poslouchání kázání, alespoň půlhodinová návštěva Eucharistie či čtení Písma, odepření si něčeho příjemného a podobně. Jak v své knize o odpustcích napsala Dagmar Králová FMA: "V centru nové odpustkové praxe už nestojí jen zadostiučinění za hříchy, ale i obnova křesťanského života věrným plněním každodenních povinností a naplňování příkazu lásky k Bohu a lidem."

I takto můžeš pomoci duším v očistci

- modlitbou,
- získáváním odpustků,
- obětováním mše svaté,
- obětováním přijaté Eucharistie, i obětováním Ježíšovy Nejsvětější krve,
- smírným utrpením (obětování naší tělesné či duševní bolesti, každodenních problémů, strachu...),
- sebezáporem,
- cvičením se v ctnostech,
- almužnou (na dobré účely),
- půstem,
- dobrými skutky, které za ně obětujeme.

Jak získat odpustky pro zemřelé v čase dušiček

- ✓ Vzbudit v sobě zájem získat odpustky.
- ✓ Přijmout svátost smíření (jedna svatá zpověď stačí na všechny odpustky).
- ✓ Přijmout Eucharistii.
- ✓ Navštívit 2. listopadu kostel či kapli nebo od 1. do 8. listopadu každodenně zbožně navštívit hřbitov.
- ✓ pomodlit se na úmysl Svatého otce (Věřím v Boha, Otče náš, můžeme přidat i libovolné modlitby).

(podle KN)

Smutnění k životu patří

Smutek patří k emocím, které spojujeme s útlumem v žití a chování. Zvláště v období vzpomínky na zemřelé, když se modlíme nad hrobem za duše našich blízkých, mohou přepadnout i nás. Pátrali jsme po souřadnicích, které naznačují, kdy se ho nemusíme bát.

Přestože vnější projevy téměř všech emocí směřují k určitému objektu, při smutku si můžeme všimnout jakéhosi navázání se na člověka. Znamý psychiatr

Radkin Honzák v Psychosomatické prouce (2017) vzpomíná na experiment,

kdy zvířata instinktivně vyloučila ze své komunity opici, která projevovala afekt smutku podobný stavu deprese. Jsou dny, kdy je člověk pod vlivem vnějších okolností přímo nasáklý melancholií a ve vážných případech jí může být paralyzován. Klinická psycholožka Ivica Uhríková působící ve

Východoslovenském onkologickém ústavu v Košicích nám přiblížila tuto emoci.

Listopad podvědomě vzbuzuje v mnoha lidech pocity smutku. Je smutek potřebný pro život?

Smutek patří k základním emocím a má nezastupitelné místo v našem vnitřním prožívání. Neustále čelíme situacím, které v nás vyvolávají pocit frustrace. Něco se nám nepodaří, jak jsme si naplánovali, někdo nám nevyhoví podle našich představ a my jsme smutní, naštvaní, že věci nejdou tak, jak chceme. Stává se však, že o věci, lidi či ideály i přijdeme. Čím více jsme emočně do něčeho nebo někoho investovali, tím více nás bolí případná újma – a my truchlíme. Může to být ztracená plyšová hračka, se kterou dítě usínalo a bylo na ni zvyklé, ztráta zaměstnání, dlouholetého přátelství, rozchod s milovaným člověkem, ztráta ideálu ve společnosti, která čelí krizi, ztráta zdraví, když sami těžce onemocníme. Největší ztrátou, která je definitivní a nezvratná, bývá smrt blízkého.

Jak smutek ovlivňuje naše chování?

Smutku předchází šok z toho, co se stalo. V případě smrti blízkého je to informace, že zemřel. V prvních chvílích si to nechceme připustit, popíráme realitu, je to pro nás nepředstavitelné. Pak přichází období hněvu, podrážděnosti, mluvíme o pocitu nespravedlnosti, co se nám stalo. Později přichází smutná nálada, uzavření se do sebe, nezájem o vnější svět a stažení se ze společenského života. V té chvíli je důležitá náročná interní práce, když na nevědomé úrovni reorganizujeme vnitřní prostředí tak, abychom byli schopni dále fungovat v realitě. Skrze vzpomínky a reálné předměty si člověka připomínáme; bolí to, protože si uvědomujeme, že zde již není a s tímto vztahem více v životě počítat nemůžeme. Čas je v tomto případě nejlepší lékař. Když si ho dopřejeme

dostatek, obvykle jsme na konci této práce více smířeni s realitou a znovu odhodláni investovat do vnějšího světa a navázat nové vztahy.

Je něco, čeho je třeba se vyvarovat při smutku, truchlení?

Smutnění je přirozený, ozdravný a univerzální proces. Sigmund Freud ho popsal již v roce 1915 v svém článku Smutek a melancholie. Může se stát, že pozůstalá osoba začne v nebývalé míře pociťovat vinu za smrt blízkého. Tehdy hovoříme o patologickém smutku, když člověk bývá zacyklený do výčitek a trápí se. Je na blízkém okolí, aby si takového fenoménu všimlo a usměrnilo truchlícího, že může jít o depresivní stav, vyžadující intervenci odborníka.

Uměla byste nám poradit, jak "pracovat" se smutkem?

Smutek je přirozená reakce na ztrátu, jak jsme si to už vysvětlili. Nejlépe ho zvládneme tak, že se mu nebudeme vyhýbat. V akutní fázi je na místě nechat volný průběh emocí; lidé, kteří jsou zvyklí plakat, ať pláčou, uleví se jim. Později, když nejsilnější emoce odezní, mohou si zvolit čas, kdy si na blízkého vzpomenou. Je velmi důležité o smutku mluvit s dětmi jako o normálním procesu po ztrátě, protože si často neumí vysvětlit, proč jsou jejich rodiče takoví smutní. Mohou se utíkat k fantaziím, že za to mohou ony, což může ovlivnit jejich osobnostní vývoj. Smutek je intimní záležitostí každého z nás, není tedy na místě, abychom se nutili vtěsnat se do nějakého časového rámce či zvyků, se kterými osobně nejsme ztotožnění. Pro někoho je černá barva samozřejmostí a nosit ji rok či dva je věcí zvyklostí, pro jiného to může být velmi nepříjemné a působící úzkost oblékat se každý den do této barvy.

Jsou lidé, kteří mají dispozici být smutní. Z malých ztrát udělají tragickou událost a truchlí. Dá se s tím něco dělat?

Život je o překonávání pocitu frustrace, říká se, že co nás nezabije, to nás posílí. Jsou lidé, kteří jsou citlivější vůči ztrátám, protože se s nimi spojuje i strach z opuštění a za tím může být samotný strach ze smrti, a tedy že nebudeme umět přežít bez toho druhého. V raném dětství je kapacita vyrovnat se s frustrací omezená, což může ovlivnit vývoj osobnosti. Okolí by mělo přijmout člověka,

jaký je; v případě, že je sám nespokojený se svým prožíváním, může zvážit psychoterapeutický proces, díky kterému si lépe porozumí.

Čeho se vyvarovat, aby smutek nepřešel do deprese?

Smutek je přirozený depresivní stav, který je reakcí na nějakou reálnou ztrátu. Někdy je to však složitější. Ztráta může odhalit závislé vztahy. Existovat bez toho druhého se zdá nemožné. Rovněž se mohou vynořit neadekvátní pocity viny za smrt blízkého, jak jsme již zmínili. O depresi jako o onemocnění mluvíme tehdy, když doprovodné symptomy člověku vadí, znevýhodňují ho či sociálně vylučují. Často je symptomem právě únava a nedostatek energie něco se svým stavem udělat. Je namístě všimnout si lidí kolem sebe a zajímat se o ně.

(podle KN)

Skrze relikvie děkujeme Bohu za dar světců

Katolická církev uctívá mnoho neobvyklých ostatků světců, od kousků těl až po části oděvů či osobních předmětů. Nacházejí se v oltářích kostelů, mnohé i putují po různých místech světa. Pro někoho to může být morbidní, pro jiné neuctivé, ale jsou i tací, kteří na relikvie svatých nedají dopustit.

Dozvídáme se o mnoha zázracích, uzdraveních i nevysvětlitelných jevech, které se spojují s modlitbou u hrobů a relikvií svatých či dokonce s jejich dotykem.

Kněz a farář ve farnosti Červený Kameň Ludovít Gabriš, který se jim roky věnuje, však upozorňuje, že "uzdravuje pouze Bůh a relikvie jsou jen prostředkem, skrze které koná. Samotné ostatky světců nejsou zázračné a nemají sílu mimo Boha. Vážíme si jich jen kvůli uctívání Boha, jak to o uctívání ostatků mučedníků trefně vyjádřil sv. Jeroným – abychom lépe obdivovali toho, jehož mučedníky jsou".

Zdroj milosti

Farář v Červeném Kameni vysvětluje, že relikvie jsou spojeny s úctou Boha, který nám daroval světce. "Když totiž zemře světec, nazýváme to den narození

pro nebe a samotné relikvie jsou plné života, protože je tam svatost, něco, co nás přesahuje, což nám připomíná zmrtvýchvstání. Když jdeme do hloubky, najednou zjišťujeme, že jsou pro nás zdrojem milosti."

Světki jsou nám podle otce Luigiho, jak ho všichni oslovují, díky přímému kontaktu s nimi skrze jejich ostatky bližší a na jejich přímmluvu můžeme získat mnohé milosti.

Jsou blíže u Boha než my a mohou za nás orodovat.

Učení Katolické církve nám dává za příklad ctnosti svatořečených věřících, kteří byli věrní Boží milosti, a skrze ně "uznává moc Ducha svatosti, který je v ní, a udržuje naději věřících tím, že jim je dává za vzor a za přímmluvce. Světki a světkice byli vždy pramenem a počátkem obnovy v nejtěžších chvílích dějin Církve. Vždyť svatost Církve je tajemným pramenem a spolehlivým kriteriem její apoštolské činnosti a jejího misionářského zápalu" (Katechismus Katolické církve 828).

Spojují se s odpustky

Najdeme je v kostelech či v kaplích na důstojném místě. Podle Ludovíta Gabriše se lidem zpřístupňují zejména na svátek daného světce a tehdy se spojují s úplnými odpustky. "Proto se to jmenovalo odpust, lidé putovali do kostela na svátek toho světce, aby si ho připomněli a uctili a často byl samotný kostel odpustkový, což znamená, že měl relikvie svého patrona."

Některé jsou zpřístupněny stále, závisí to na správci farnosti, v některých případech je dokonce vlastní i věřící v svých domovech, což však mnozí kněží neschvalují. Otec Luigi to však jako neúctu k svatým nevnímá, sám má několik relikvií, které i věřícím půjčuje. "Zažil jsem díky tomu mnoho krásných svědectví – od uzdravení až po dar dětí pro páry, kterým říkali, že jsou neplodné."

Tři kategorie relikvií

Páter Ludovít Gabriš hovoří o třech stupních ostatků. "Relikvie první třídy jsou části světceova těla, případně předměty, které se spojují s událostmi Ježíšova života – nástroje jeho umučení či artefakty, které souvisejí s jeho narozením.

Druhotné relikvie jsou kusy oděvu a předměty, které světec používal nebo vytvořil, a třetí stupeň vyjadřuje pozeňnané věci, které byly v přímém kontaktu s relikviemi prvního stupně, tedy se dotkly těla svatého. Mohou to být růžence, kříže, prsteny či zbožné obrázky."

Relikvie i v oltářích kostelů

Už od prvopočátků Církve se podle Ludovíta Gabriše lidé modlili na hrobech mučedníků a v den toho kterého mučedníka se v mnoha případech děly zázraky. Proto se zavedla praxe, aby v každém oltáři byly relikvie mučedníka.

S tímto zvykem se oficiálně setkáváme přibližně ve 4. století, kdy biskup (dnes světec) Ambrož vložil do oltáře v milánské bazilice sv. Petra a Pavla ostatky těchto apoštolů, které dovezl z Říma.

Učinil tak i později, v bazilice Naboriana, dnešní bazilice svatého Ambrože v Miláně, když do oltáře uložil celá těla mučedníků sv. Gervase a Protase.

Ne vždy byly blízko nově postaveného kostela relikvie mučedníků, proto se přemýšlelo o dělení kostí, jejich přenášením na různá místa či používání předmětů, které se dotýkaly jejich těl. Řím byl dlouho proti kouskování těl (zachovaná zmínka z přelomu 6. - 7. století od papeže Řehoře Velikého), zatímco křesťanský Východ s tím problémem neměl.

Nejprve se totiž do oltáře vkládaly tělesné ostatky mučedníků, dnes to mohou být i jiní světcí, není to však závazné.

Římský misál v bodě 266 píše: "Je dobré, když se zachová zvyk vkládat do konsekrovaného oltáře nebo pod oltář relikvie svatých, i těch, co nebyli mučedníky. Je však třeba dbát na to, aby pravost těchto relikvií byla zaručena."

Biskupský ceremoniál zase v bodě 866 upozorňuje: "Ostatky, které se mají vložit do oltáře, musí být tak velké, aby bylo zřejmé, že jsou to části lidského těla. Není přípustné, aby se vkládaly pouze nepatrné pozůstatky jednoho nebo více svatých. Je třeba si co nejpečlivěji ověřit, zda ostatky, které se mají vložit do oltáře, jsou pravé. Je lepší posvětit oltář bez ostatků, než do něj vložit ostatky, jejichž pravost není ověřena."

(podle KN)

Nenamlouvejme si, že jsme spravedliví

Existují hříchy, jejichž "matkou" je žádostivost, a jiné, které způsobuje pýcha. Právě člověk, kterému se s Boží pomocí daří chránit hříchů žádostivosti – obžerství, chamtivosti či nezřízené sexuality, je náchylný k tomu, aby upadl do hříchu pýchy. Ve vztahu k bližním se projevuje postojem podceňování a pohrdání. Ježíš nás varuje, že hříchy pýchy jsou nebezpečnější než hříchy žádostivosti.

"Jsem tak šťastný. Tolik se nás sešlo. Společně jsme se modlili, zpívali. Bylo to

velkolepé setkání, že? Co říkáte?" S takovou otázkou se na mě obrátil mladý chlapec v závěru několika-denního setkání kazašské katolické mládeže. Byl jsem už velmi unavený, vždyť jsme autem cestovali přes monotónně suché stepi čtyři dny. Program byl intenzivní a spánku málo. Bez emoce v hlase jsem chlapci odpověděl: "Ano, bylo to

hezké," a pak mi jaksi automaticky vyklouzla z úst slova: "U nás na Slovensku by na setkání přišlo několikanásobně více mladých lidí. Přál bych ti to vidět." Chlapec se zřetelným tónem zklamání dodal: "Ano, vím, u vás je všechno lepší." Bylo mi líto, že jsem zbytečnou poznámkou o "lepší" Slovensku udusil jeho nadšení a ranil národní hrdost. Uvědomil jsem si, že neobstojí omlouvat mou reakci výmluvou na únavu. Vždyť právě ve chvílích únavy se člověk určitým způsobem projevuje sám sobě. Odkládá své "společenské já", čili působí, jak se snaží prezentovat na veřejnosti, fasádu, masku, a ukazuje "reálné já". Přestává kontrolovat proud svých úvah. Z hlubin podvědomí se vyplavují ukryté myšlenky a má tendenci je bez cenzury vyslovit. Popsaná událost mi pomohla poznat, že i v mém podvědomí dřímá dosud dostatečně neuvědomělá tendence dívat se s jistou nadřazeností na lidi, ke kterým jsem poslán. Inu, začal jsem se zabývat otázkou, jak to překonat, jak se chránit před pocitem nadřazenosti vůči lidem z rozvojových zemí, slabším, jednodušším? A hlavně jak se uchránit duchovní pýchy a pocitu morální nadřazenosti, která je tak nesympatická

našemu Pánu? Vždyť přicházím hlásat Krista a učit druhé žít etické požadavky evangelia! Jak se má efektivně chránit před pokušením cítit se morálně nad druhými každý praktikující křesťan, kterému jsou drahé normy evangelia, když žije v prostředí, které se vůči tomu všemu staví lhostejně, odmítavě, ba pohrdavě?

Odpovědi na tyto otázky se ukrývají v podobenství o farizeovi a celníkovi. Evangelista Lukáš píše: "O těch, kteří si na sobě zakládali, že jsou spravedliví, a ostatními pohrdali, řekl toto podobenství: „Dva muži vstoupili do chrámu, aby se modlili; jeden byl farizeus, druhý celník. Farizeus se postavil a takto se sám u sebe modlil: ‚Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé, vyděrači, nepoctivci, cizoložníci, nebo i jako tento celník. Postím se dvakrát za týden a dávám desátky ze všeho, co získám.‘ Avšak celník stál docela vzadu a neodvážil se ani oči k nebi pozdvihnout; bil se do prsou a říkal: ‚Bože, slituj se nade mnou hříšným.‘ Pravím vám, že ten celník se vrátil ospravedlněn do svého domu, a ne farizeus." (Lk 18,9-14).

Dlužník chce být věřitelem

Malý Jenda přišel ke staršímu bratrovi Josefovi s prosbou: "Dej mi, prosím tě, pět eur. Chtěl bych jít s kamarádem do kina a nemám na lístek." Jožka zareagoval: "Ale já mám pouze tři eura." Jenda se na chvíli zamyslel a navrhl: "Dej mi zatím ty tři a dvě mi budeš dlužen." Podobně jako Jenda se choval i farizej v podobenství. Modlitbu sice začal sympaticky: "Pane, děkuji ti...", ale nešlo

o skutečnou vděčnost. Všechna ostatní slova prozrazují, že zásluhy za své dobré skutky připisoval jen a jen sobě. Šlo o modlitbu k vlastnímu "já" - já se postím, dávám desátky a tak dále. Celkem jinak se modlila Panna Maria. Ona si uvědomovala, že v jejím životě se dějí velké věci, ale v modlitbě nezapomněla uvést, kdo je autorem toho všeho: "Velké věci mi učinil ten, který je mocný" (Lk 1,49). Farizeus se dopustil jakéhosi duchovního plagiátorství. V své modlitbě neuvádí zdroj inspirace a síly ke správnému způsobu života. Nezmínil, že všechno má od Boha, že je Božím dlužníkem. Zásluhy připisuje sobě a tváří se, že to Bůh jemu dluží odměnu. Jmenuje své dobré skutky, jakoby je udělal on sám, bez jeho pomoci. Vystavuje Bohu jakousi

fakturu, kterou mu bude muset uhradit. Celník si naopak uvědomoval svou bytostnou závislost na Bohu, což kromě slov vyjádřil i řečí těla. Věděl, že spáchal mnoho zla. Šlo však zejména o hříchy žádostivosti, ale farizeus se dopustil nebezpečného hříchu pýchy. Ten se ve vztahu k bližním projevuje pohrdáním a ve vztahu k Bohu spoléhání na své síly. Člověk pocituje soběstačnost, nezávislost, až nabude jakési přesvědčení o zbytečnosti Boha. Ježíš nás učí, že hříchy pýchy jsou výrazně toxičtější než hříchy žádostivosti.

Právě proto je velmi důležité žít v sobě povědomí bytostné závislosti na Bohu a učit se děkovat za všechno pozitivní v našem životě. Myslet na slova apoštola Pavla: "Kdo ti dal vyniknout? Máš něco, co bys nebyl dostal? A když jsi to dostal, proč se chlubíš, jako bys to nebyl dostal?" (1 Kor 4,7). Pokud nás ďábel bude pokoušet a bude nám příliš připomínat naše úspěchy nebo otevírat naši pozornost na závažné morální poklesky druhých, vzpomeňme si na další apoštolův výrok: "Milostí Boží jsem to, co jsem" (1 Kor 15,10).

Mít svůj hřích stále před očima

"Doznávám se ke svým nevěrnostem, svůj hřích mám před sebou stále." (Ž 51, 5). Slova žalmu charakterizují smýšlení celníka z podobenství. A právě tento postoj se v dnešní době stává stále vzácnější. Někteří sociologové upozorňují, že žijeme v takzvané společnosti obětí. Zatímco v minulosti si lidé dokázali přiznat hřích a litovat ho, pro moderního člověka stále více platí, že už nemá pocit, že by on mohl být původcem hříchu, jehož negativní důsledky zpětně na něj útočí. Spíše se mu zdá, že je obětí hříchu jiných, a pokud něčeho lituje, tak jen sebe sama. Logickým důsledkem této mentality je krize zpovědního praxe a zřetelně viditelné je to například v západní Evropě. Současný člověk připomíná Michala, který se chlubil na náboženství: "Paní katechetko, já nemám žádný hřích." "Přemýšlej, něco se určitě najde," radila mu katechetka. Míša se zamyslel a řekl: "No dobře, tak jeden hřích přece jen mám. Rád lžu." Evangelista Jan píše: "Říkáme-li, že jsme bez hříchu, klameme sami sebe a pravda v nás není." (1 Jn 1,8).

Prosme v modlitbách o milost pravdivého pohledu na svůj život. Každý z nás má kromě silných stránek i slabosti. Nejsem jen obětí trpící pro hřích jiných, ale

sám jsem původcem hříchu, který ubližuje, a to nejen mně, ale i společnosti. Pokud své hříchy popřu, vytěsím z oblasti svého vědomí, nikdy se jich nezbaším. Pracovat mohu jen na odstranění chyby, o které vím, že ji mám. Čestné pojmenování svého hříchu nám zároveň umožní, abychom se na slabosti jiných dívali přes optiku vlastních chyb. Díky tomu budeme vůči bližním laskavější, méně náchylní je znevažovat a opatrnější při vynášení soudů. Víra v dobrého Boha, který nás přijímá takové, jací jsme; víra, že nám odpustil upřímně litované hříchy a více si na ně nevzpomene (srov. Žid 8,12), nám může pomoci. Dokážeme mít svůj hřích stále před očima a nebude nás to traumatizovat, nebo vést k malomyslnosti, ale naopak k pokoře a k shovívavosti k bližním.

Kritika jako lék

Jedna žena se dívala do zrcadla a stěžovala se manželovi: "To je hrozné, jak vypadám. Dlouhý nos, kruhy pod očima, vrásky. Mohl bys mi říct o mně něco hezkého?" A muž ji pochválil: "Máš vynikající zrak." Pokud by si dotyčná žena zachovala i po manželových slovech vnitřní pokoj, byl by to projev vysokého stupně pokory. Raniero Cantalamessa říká, že pokud jsme odhalili svou bytostnou závislost na Bohu a přiznali si hříchy, máme jen jakési povědomí o pokoře, ale ne pokoru samotnou.

Jaký stupeň pokory jsme dosáhli, zjistíme, až když si nebudeme přiznávat své nedostatky a hříchy jen my sami, ale budou o nich mluvit druzí. Snažit se zničit

svou pýchu a pocit morální nadřazenosti bez pomoci zvenčí, to je podle Cantalamessy asi tak, jako bychom si chtěli sami vyoperovat vlastní nádor. Určitě bychom to nedokázali. Nikdy bychom nezařizli nožem dostatečně hluboko, protože by nás bolest zastavila. Nádor nám musí vyoperovat někdo jiný. Tak je to i s vlastní pýchou, tendencí vyvyšovat se nad jiné.

Mnohokrát si člověk při svatě zpovědi, v modlitbě nebo v rozhovoru přizná svůj hřích, dokáže o sobě říct i ty nejhorší věci. Jakmile mu však druhý třeba i jen přikývne, že se chyby skutečně dopouští, nedokáže to přijmout s klidem. Celník byl často kritizován židovskými elitami, neustále od druhých poslouchal o svých poklescích. Snad i to ho vedlo k pokoře, kterou náš Pán pochválil. Kritika umí bolet, ale může být uzdravující. Dokáže "vyoperovat" naši pýchu. Učme se tedy

vděčnosti i za ni. Navíc nám to může pomoci poznat lidi, kterým na nás skutečně záleží: "Přítel na tvé chyby upozorní tebe, nepřítel tvé okolí."

Prosme o sílu zavést do praktického života to, co jsme si právě uvědomili, a uskutečňovat radu apoštola Pavla: "V pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe" (Flp 2,3). Modleme se slovy 19. žalmu, který obsahuje krásnou myšlenku o pokoře: "Kdo může rozpoznat bludy? Zprošť mě i vin, jež jsou mi skryty. Těž před opovázlivci chraň svého služebníka, nedopust', aby mi vládli. Pak budu bez vady a shledán čistý, prost množství nevěrností." (Ž 19,13-14).

Několik otázek k zamyšlení

Prosím v modlitbě o schopnost všimnout si na druhých, co je na nich hezkého, inspirujícího? Nemám pocit, že Boha potřebuji jen tak trochu a v některých oblastech svého života si stačím sám? Dokážu se dívat na hříchy druhých skrze optiku svých vlastních hříchů? Nestavím se do role oběti? Nehledám jednostranně odpovědnost za své hříchy mimo sebe, například v negativních vnějších okolnostech či v druhých lidech? Jak reaguji, když mě někdo upozorní na mou chybu?

(podle KN)

V radosti a potěšení se hned s bázní a upřímností obrať k Bohu a nebudeš zklamáný, ani pýcha tě nezmámí.

(sv. Jan z Kříže)

Kristus je Král pravdy

Člověk se svobodně rozhoduje na základě svého vlastního, stále plnějšího poznání. Podstatné je však to, že pravdu je třeba hledat i poté, když jsme se snad spletli.

Skoro všichni jsme odchovaní krásou a půvabností pohádek. Do plnosti dospělosti i do hloubky stárí si pamatujeme pohádkové postavy, jejich výkony, prožité potíže, které musely podstoupit převážně z lásky. Ve vánoční době mohou pohádky "zlaté kinematografie" v televizi dávat každý rok. Jednotlivé repliky již umíme nazpaměť, přesto nám to však nevádí, ba mnozí si bez toho svátky neuvíme už ani představit. Tyto klenoty, ať už v knižní, rozhlasové nebo televizní podobě, neztrácejí ani léty na svém lesku a atraktivnosti. Přestože je máme tak rádi, že nám přirostly k srdci, přece je jen vnímáme jako události, které jsou vzdáleny naší realitě. Vždyť mezi námi se už nepohybují králové, princezny či bohatýři.

Boží království není pohádka

Dny našeho života jsou poznamenány jinými danostmi než pohádkový svět. A právě do tohoto našeho životního reálu nám v závěru církevního roku přichází pohled na tajemství, které se zdá jakoby vytržené z pohádkového světa. Slavnost Krista Krále jakoby nepatřila do reality dnešního člověka. Jenže toto tajemství sem opravdu patří, protože poslední neděle liturgického roku je jakoby vyústěním událostí předchozích nedělí během roku. Z tohoto důvodu by bylo mylné, kdybychom ho vsadili do pohádkového světa. Vždyť si jen všimněme, že při prezentování Božího království jde o velmi vážné věci. Pilát, který má při procesu v rukou Ježíšův život, s ním vede dialog o hodnotě, která je vzácná pro člověka a lidstvo všech dob: je to pravda (srov. Jn 18,33-37).

Povrchní lidé pravdu nehledají

Když se zamýšlel kardinál Ján Chryzostom Korec nad touto hodnotou, píše, že jsme svědky toho, že lidé naší doby si odvykají myslet. Je to větší neštěstí, než se nám na první pohled zdá. Mnozí se uspokojují s lehkými smyslovými vjemy

– poslouchají a dívají se na mnoho denních senzací v televizi, čtou je v novinách. Dají se tím vším unášet. Přemýšlet, uvažovat, logicky myslet – to je pro mnohé příliš namáhavé. Zaujme je ještě tak duchaplnost a vtipný výrok. Ale podstatná pravda? Soustavné poznávání? To ať od nich nikdo nežadá! Výsledek je žalostný: povrchnost, nezodpovědné řeči a postoje, nezodpovědné činy. Mnozí nemají svůj názor, mění ho ze dne na den, nepřipisují význam podstatné pravdě o životě a o světě. Důležitější je pro ně reklama. Když se chytí nějaké myšlenky, nedívají se na celek pravdy, nýbrž proměňují zlomek pravdy na fanatickou ideologii.

Vychovávat k pravdě

Vidíme to například při výchově. Potácí se od krajnosti do krajnosti, protože není pevného směru. V jedné ze svých úvah to velmi výstižně vyjádřil profesor

Ján Košturiak. Když byl dospělý, otec mu daroval hůl. "Cítil jsem, že ji má rád, a když mi ji dával, jakoby říkal – dávej na ni pozor! Budu. I na sebe a na to, abychom spolu kráčeli dál. Občas vidím mladého člověka, kterému není rady. Necháává po sobě nepořádek, bolest a zlo. Ale je těžko ho soudit, když mu nikdo nepodal hůl. Nemá se o co opřít a kývá se ve větru jako větvička. Přišla

by mu opravdu vhod hůl – nejdříve na vlastní záda a později na to, aby se podepřel a krácel. Dnes však nemůžete bít mladého člověka holí, mohl by vás dát k soudu. A neměli byste mu ani žádnou hůl podstrkovat, vždyť máme svobodu a dítě na vás dnes může podat i žalobu. A někdy se mi zdá, že více děti vytahuje hole na své rodiče a učitele než oni na ně. Mnozí mladí chtějí být sami sebou – egoističtí a bezohlední. Jsou přecitlivělí, rozhodí je vybitý kredit v mobilu nebo nefungující notebook. Kdysi je vyléčila práce, dnes hledají řešení v esoterických knihách, u psychologů, psychiatrů nebo v drogách. Hodně vyprávějí o tom, jak jim druzí křivdí, ale většinou ubližují oni – často svým nejbližším."

Pravda o člověku

A tak stále reformujeme doleva-doprava, z jedné krajnosti do druhé – protože stále měníme ideál, ke kterému se má člověk ubírat. Jedni chtějí mít z člověka krotkou bytost, která zakládá organizace na ochranu koček, druzí chtějí mít

z člověka automat, který bezduše jedná. Člověk, lidstvo se už mnohokrát přesvědčilo, ale bohužel nepoučilo, že život lze rozvíjet pouze na hluboké pravdě o světě, o životě, o člověku. Pouze pokud víme, že člověk je posvátná bytost, že za ním stojí Bůh a že mu určil velký cíl navěky – jen tehdy můžeme hledět na člověka s úctou, jen tehdy ho můžeme s láskou vychovávat, chránit, zápasit o spravedlnost pro něj, ba hledět s úctou ještě i na jeho mrtvé tělo. Bez této pravdy o člověku panuje chaos. Morálka je pak věc doby a vkusu. Dobro a zlo se stále mění. Určují je ti, kteří vládnou. Panuje zákon boje o život a přežívání silnějšího. To je však morálka džungle. Pokud se jí chceme vyhnout, musíme nejprve ustálit pravdu o člověku. V tomto smyslu se ani moderní člověk, pokud chce zůstat člověkem, neobejde bez toho, čemu staří říkali láska k moudrosti.

Vrátit se k základům

Toto byly příčiny, které vedly kdysi i filozofa Gilberta Keitha Chestertona k tomu, že se "vracel k základům", jak to dělají mnozí, kteří touží po pravdě. Byl přesvědčen, že skrze pravdu se mu znovu podaří najít správný postoj k životu. Vedla ho k tomu i zastrašující situace moderního člověka, který se žene stále vpřed, mluví o pokroku, ale přitom ustavičně mění směr, protože neví, co chce a kam má jít. Chaos, který z toho v moderním životě vzniká, sám popsal názorně: "Řekněme, že na ulici vznikne rozruch pro sloup na svítíplyn. Mnohé vlivné osobnosti by ho chtěli strhnout. Požádali o radu mnicha, který je duchem středověku. Ten začne suchým a věcným hlasem říkat: ‚Uvažujme nejprve, bratři, o významu světla. Zda je světlo samo o sobě dobré.‘ Přítomným se to zdá nepraktické a zdlouhavé, proto ho hned umlčí. Vrhnou se na sloup, svalí ho v několika minutách na zem a gratulují si pro svou nestředověkou praktičnost. - Ale pak se jim už tak nedaří. Někteří shodili sloup, protože chtěli namísto plynového světla elektrické. Někteří proto, že chtěli staré železo. Někteří proto, že chtěli tmu, protože jejich skutky byly zlé. Některým se zdál sloup příliš dobrý na osvětlení, jiným málo dobrý. Někteří sloup shazovali jen proto, aby poškodili městské zařízení. Někteří jen z rozmaru, aby něco ničili. A v noci se strhl boj, ve kterém nikdo neviděl, koho bije. Tak se postupně a nevyhnutelně dnes, zítra nebo pozítří vrátí k přesvědčení, že mnich měl přece pravdu a že vše závisí na tom, jaká je pravda o světle a jaká je filozofie světla." "Jenže" - dodává Chesterton - "o čem jsme mohli jednat pod světlem, budeme nyní jednat potmě."

Hledání pravdy

Hledání pravdy není tedy únik ze života, nýbrž nevyhnutelná potřeba, která slouží životu. Člověk je nejzáračnější dílo viditelného světa. Ani sám sebe neumí pochopit – co je jeho tělo a ještě méně, co je jeho duch. Neumí dobře pochopit, jak může být tělo spojené s duchem. A přece: toto je nejvladnějším podstatou člověka. Skutečnost, že někdy se v poznávání mýlíme, jen potvrzuje, že naše myšlení podléhá normě správnosti a nesprávnosti. Omyl neruší zásadní pravdivost myšlení. Jen nás upozorňuje, jak jsme celý proces uvažování znovu překontrolovali podle

nových principů poznání bytí. Je to zápas o samotný život. Nezájem o pravdu prozrazuje i lhostejnost k životu. Pokud jsou jimi poznamenány celé generace a období, jsou to období úpadku. Kasiodor, vzdělaný Říman, první ministr Theodoricha Velkého, v knize *Pomíjející tvářnost světa* od polské spisovatelky 20. století Hany Malewské říká: "Když si už ani vzdělaní lidé neváží pravdy, té nejvšednější, obyčejné pravdy o životě – znamená to, že civilizace umírá. Bude třeba začít od abecedy..." A opravdu, po pádu Římské říše v roce 476, kdy se život proměnil na rvačku a vládla jen fyzická síla, bylo třeba začít od abecedy. Není to, navzdory staletím, tak dávno, abychom měli právo na to zapomenout. Copak se to znovu neprojeví a neprojevuje v totalitních systémech a v ideologiích, ve kterých normou pravdy byl jen člověk?! A dodejme, ne člověk dobrý!

Nežřící se pravdy

Bůh Ježíše Krista je živý Bůh víry, svobody a dějin; Bůh, nad kterým se po staletí zamýšlí s úctou teologie, jehož oslovujeme neslychaně důvěrně "Otče náš", když se k němu modlíme. Jeho Syn, Ježíš Kristus nám přinesl o něm zvěst a ukazuje nám cestu pravdy. Pilát však nerozuměl, o jaké pravdě Ježíš mluvil. Šlo mu o Boha, jehož jménem přišel a na kterého se odkazoval? Chtěl prý o něm svědčit a chtěl získat lidi k tomu, aby se přiznali ke království tohoto Boha.

Takové myšlenky mu byly cizí. Byl totiž reálným politikem, žádný fantasta nebo ideolog. Alespoň za takového se on sám pokládal. Král Herodes Agripa I.

napsal svému příteli císaři Caligulovi do Říma o Pilátovi toto: "Pilát měl neoblomný a bezohledný, tvrdý charakter." Za jeho časů vládla v Judei korupce, násilí, lupičství, útlak, ponižování, neustálé popravky bez rozsudků a bezmezná, nesnesitelná krutost. I skutečnost, že se dokázal udržet deset let v úřadě, což bylo na tehdejší poměry poměrně dlouhé období, svědčí o jeho způsobech vládnutí. A nakonec nemohly by být takové myšlenky nebezpečné pro Řím? A kdyby byl Ježíše osvobodil, nebyl by se tím přiznal k němu a k jeho požadavkům?! Byl by v něj dokonce uvěřil, ale o to všechno neměl zájem. Směrodatný byl pro něj císař. Vždyť v jeho chápání on byl bohem v lidské podobě! Proto se zřekl hledání pravdy a vydal původce věčné Pravdy bičování, trním korunování, smrti. V této scéně, v níž se odhaluje celá ironie a cynismus lidského srdce, zasvítí pravý charakter Ježíšova království. Nyní má Ježíš všechny znaky panovnické hodnosti převrácené naruby. Vždyť jeho království není z tohoto světa!

Ježíš, Král nebe a země

Emeritní papež Benedikt XVI. poukazuje ve svém díle Ježíš Nazaretský na to, že během všech staletí, i dnes, se musí křesťané – plně vlastníci správné vyznání

– vždy nanovo dát poučit od Pána, že po všechna pokolení jeho cesta není cestou pozemské moci a slávy, ale cestou kříže. My máme totiž tendenci jako Petr přemlouvat Pána: "To se ti nesmí stát!" (Mt 16, 22). Před námi stojí ten, na kterého ukazuje Pilát: "Hle, člověk." (Jan 19,5). Na něj, na tohoto Ježíše se chceme dívat – na toho, který vydržel bez kompromisu až do hořkého konce své lásky k Bohu a k lidem a byl dokonce ochoten dát svůj život. On je jediným kritériem našeho života; nabízí celou pravdu našemu životu – Pravdu, která nás dělá svobodnými a živými. Od něj se můžeme a musíme učit; od našeho Pána,

který zemřel za nás; Vzkříšeného, který znovu přijde, chceme prosit, aby nám pomáhal na cestě pravdy stát se opravdovým člověkem podle jeho obrazu. Vždyť pravda je základem vnitřního pokoje pro srdce člověka a jeho štěstí pozemské i věčné. Naplněním pravdy je, když s vírou k němu přicházíme. Tehdy on zůstává v nás a my v něm.

Starý zákon skrze proroka Daniela oznamuje o Synu člověka: V nebeských oblacích přichází ten, kterému je dáno království a sláva. Všechny národy mu

musí sloužit, kmeny a jazyky prokazovat úctu. „Jeho vladařská moc je věčná, nepomine, a jeho království nebude zničeno.“ (Dan 7,14) To je pravda o Kristu – Králi. To je pravda o jeho království. O království, které nepatří do říše pohádek, ale není ani z tohoto světa. Modleme se s důvěrou slovy známé písně: „Ježíši, Králi nebe i země... věříme v tebe, žes Bohem naším, žes cesta naše a život náš. Kéž k Srdci tvému, lnem živou láskou, ty v sobě věčný zdroj pravdy máš.

(podle KN)

Ježíšovo království má nejspravedlivější pravidla

Spravedlnost patří mezi základní hodnoty evropské tradice. Obsahem spravedlnosti je, že každý má dostat to, co si zaslouží. Každý z nás je na (ne) spravedlnost velmi citlivý.

Spravedlnost vyžaduje respektování jasných pravidel, která budou platit pro každého. Jak to je v případě Ježíšova království? Jaká spravedlnost tam zavládne? Má Ježíšovo království spravedlivá pravidla?

Biblické představy o králi a království

Po smrti patriarchy Jakuba a jeho dvanácti synů zaznamenáváme v dějinách izraelského národa období soudců, kteří vedli a soudili lid. Chyběla však centralizace moci, chyběla osobnost, která by sjednocovala celý národ: "V těch dnech neměli v Izraeli krále. Každý dělal, co uznal za správné." (Sdc 17,6). Ačkoliv známe více proroků, kteří usměřňovali lid a napomínali ho, když sešel z Boží cesty, touha po králi byla stále přítomna. Lid prosil i Gedeona: "Buď naším králem, ty i tvůj syn i syn tvého syna!" (Sdc 8,22). Ale existoval i opačný názor, že není třeba krále, protože izraelským králem je sám

Bůh Jahve. Lid si nakonec za krále zvolil Saula (srov. 1 Sam 10,1). Na tomto místě tak můžeme pozorovat počátky centralizace moci a vznik monarchického státního zřízení. Významnou osobou v Izraeli byl prorok Samuel, kterého známe jako toho, kdo navštěvuje Jesseho dům a mezi jeho syny má vybrat krále (srov. 1 Sam 16,13). Bůh vyvolil Davida za krále ještě za Saulovy vlády. Již během Davidova života začal boj o následnictví trůnu. Nakonec byl prosazen Šalomoun a byl pomazán za krále (srov. 1 Král 1, 39). Přestože Šalomoun upevnil království a vládl jako moudrý král, prohřešil se proti Bohu svým postojem k modlářství a paktováním s pohanskými ženami (srov. 1 Král 11,6-9). Všechno to byla lidská království - nejspravedlivější zákony v nich neustále chyběly.

Můžeme říci, že doba panování králů byla nestála a proměnlivá. Bůh určoval nástupce již za života krále. Zatímco ještě vládl král Saul, Bůh si už vyvolil za krále Davida. Čím je to způsobeno? Jednoduše můžeme říci, že hříchem. Král se prohřešil. Saul byl zavržen, protože vyhledával kompromisy mezi Boží vůlí a požadavky lidí. David byl potrestán, protože se prohřešil nečistotou proti Batšebě (srov. 2 Sam 11,4) a vraždou proti jejímu manželovi Uriášovi (srov. 2 Sam 11,17).

Králové si jsou vědomi svého postavení, privilegií, baží po moci, často za každou cenu. Jsou však i pronásledováni, bití, opovrženi. Každý z těchto králů se nějak prohřešil, dělal kompromisy, nebyl naplněn věrný Božím hlasu. Je to

období nechtěných králů. Biblický starozákonní lid toužil po králi, čekal na něj, těšil se, že bude mít mocenského (politického) vůdce.

Plynule jsme přešli k Ježíši Kristu - Králi, jehož příchod lid očekával, v životě kterého viděli Boží zásahy a že Bůh je prostě s ním. Po zázračném rozmnožení chlebě dokonce Ježíše chtěli udělat králem (v lidském pojetí) (srov. Jn 6,15). V závěru evangelia přesto pozorujeme, že panuje jakási nejistota ohledně Krista Krále a jeho království. Vzpomeňme si jen na Piláta, který se ho vpytává: "Jsi židovský král?" (Jan 18,33). Král je opět odmítnut. Ale tentokrát to není pro jeho slabost, hřích nebo neplnění Boží vůle, ale pro hřích lidí. Žádali krále, a když král přišel, nepoznali ho, odmítli ho. Nepochopili, že jeho království není z tohoto světa. Má jinou logiku a pravidla.

Biblická spravedlnost

Písmo zná spravedlnost jako celistvé zachovávání Božích přikázání. Ospravedlnit člověka znamená osvobodit ho, navrátit mu právo. Spravedlivý je ten, kdo je v právu, kdo nejde ani proti Bohu, ani proti člověku. Starozákonní proroci před vyhnanstvím často kritizovali nespravedlnost soudců, utlačování chudých, společenské nepořádky a z toho pramenící tresty pro Izrael.

Povzbuzování ke spravedlnosti v úzce právníkém slova smyslu nestojí v centru zájmu Ježíše z Nazareta. Ježíš nepřišel jako sociální nebo kulturní reformátor či vnitrostátní mesiáš. Ježíšovo evangelium překračuje rasové a národnostní rozdíly, strhává nálepky. Nepřišel soudit, ale spasit (srov. Jan 12,47). Kristova spravedlnost je plná milosrdenství - vzpomeňme si na pozvání pro umírajícího lotra na kříži: "Dnes budeš se mnou v ráji" (Lk 23,43). Zásadním způsobem překračuje lidskou spravedlnost, naše představy o spravedlnosti (trestu a odměně), neboť svým milosrdenstvím a naším pokáním nám otevírá věčnost.

Ježíšovo království má výrazně paradoxní charakter: poslední budou prvními a první posledními (srov. Mt 20,16), kdo by si chtěl zachránit život, ztratí ho - kdo však ztratí svůj život pro Ježíše a pro evangelium, zachrání jej (srov. Mk 8,35), je třeba hledat nejprve Boží království a jeho spravedlnost a všechno ostatní bude člověku přidáno (srov. Mt 6,33). Největším paradoxem jsou jeho blahoslavenství, která tvoří základ nového života: štěstí tvoří chudoba, která obohacuje; pláč, který utěšuje; žízeň po spravedlnosti, která napájí; potupa, která přináší slávu (srov. Mt 5,1-12a). Ježíš při Poslední večeři nejprve myje nohy, slouží a požaduje konkrétní následování jeho příkladu (srov. Jan 13,1-15), potom stoluje a slaví. Před oslavou slouží, aby tvořil společenství s nejposlednějším. Je ukřižovaným vítězem, který přináší život svou smrtí, je králem svatosti a milosti, jeho království je královstvím spravedlnosti, lásky a pokoje (preface na slavnost Krista Krále).

Logika křesťanské spravedlnosti

Definice evangelia o Božím království jsou mimořádně důležitá pro víru. Evangelium nás zve otevřít se tvůrčí fantazii. Proto by se křesťan, motivován vírou, neměl bát konkrétních rozhodnutí - navzdory nebezpečí selhání - podniknout historické kroky, které přispívají k implementaci Božího království. Proto může každý den v své horlivosti křičet: "Tvé království přijde." Neexistuje absolutní a úplná receptura pro Boží království. Na druhé straně je třeba - a také riziko - neustále historisovat. Požadavek nepřetržité aktualizace významu království v moderní době se stává horizontem reakce na současné potřeby,

kteří se již sami o sobě chápou jako realizace - vždy dočasná - Božího království a jeho spravedlnosti.

Důležitým faktorem při porozumění Boží spravedlnosti je otázka naděje. Realita Božího království si svou povahou vyžaduje naději, aby ho mohla zachytit. Proto když člověk nemá naději, obsah království se jeví jako obyčejný logický rozpor. Doufám, že je skutečně potřeba pochopit, co je to království. Kromě toho se v konkrétním kontextu uvádí naděje chudých. Takový antropologický přístup je nezbytnou podmínkou pro pochopení Božího království, ale není to dostatečné opatření. Základem království není touha poskytnout prosperující budoucnost, ale transformaci bídy současnosti.

Emeritní papež Benedikt XVI. nám v encyklice *Caritas in veritate* připomíná: "Každá společnost si vytváří vlastní systém spravedlnosti. Láska převyšuje spravedlnost, protože milovat znamená dávat, nabízet ‚moje‘ někomu jinému. Nikdy však není bez spravedlnosti, vedoucí dát druhému to, co je ‚jeho‘, což mu náleží z důvodu jeho bytí a jeho činnosti. Nemohu darovat druhému z mého, dokud mu nejdříve nedám to, co mu náleží na základě spravedlnosti. Kdo miluje druhé sloužící láskou, je vůči nim především spravedlivý. Spravedlnost nejenže není cizí lásce, ani není paralelní nebo alternativní cestou lásky - spravedlnost není oddělena od lásky, je s ní vnitřně svázána. Láska vyžaduje spravedlnost. Láska však i převyšuje spravedlnost a doplňuje ji v logice daru a odpuštění" (CIV 6).

A na jiném místě propojuje spravedlnost s křížem, skrze který dozráváme: "Naše víra musí projít skrze pohoršení kříže, aby se stala autentickou, skutečně křesťanskou; aby se stala skálou, na níž Ježíš může vybudovat svou Církev. Účast na Kristově vládě se prověřuje konkrétně a jedině v účasti na jeho ponížení, na jeho kříži. Věřit, že Ježíš je Bůh, že je Král právě proto, že přišel až k tomuto bodu, protože nás miloval až do krajnosti. A tuto paradoxní královskou hodnost musíme dosvědčovat a zvěstovat, jak to dělal on, Král; to znamená, sledovat stejnou cestu a snažit se osvojit si stejnou logiku; logiku pokory a služby; zrna, které odumírá, aby přineslo užitek." Být křesťanem není o triumfech, ale o službě a ztrácení se, aby jiní mohli růst.

Bolesti a naděje

Ztráta sociálních jistot, absence naděje, izolovanost, zadluženost, ghetta, krize solidarity – to vše jsou projevy hluboké nespravedlnosti, kterých jsme svědky

i v naší zemi. Ale protože "nestačí pouze zamezit působení hanebných zákonů – je třeba odstranit i příčiny", jak nás upozorňuje sv. Jan Pavel II. v encyklice *Evangelium vitae*, uvědomujeme si, že třeba zřetelně odstraňovat hříchy korupce a environmentální necitlivosti, usilovat o mezigene-

rační spravedlnost, prohlubovat svou odpovědnost za formulaci pravidel, za jejich pravdivost před Bohem a za jejich dopad na život všech lidí celé společnosti: máme to umět, předvídat, domyslet - a promodlit. Vždyť *Deo servire - regnare est* (sloužit Bohu znamená kralovat).

Úsilí o spravedlnost a proměnu světa tedy není projevem nějakého politicky levicového smýšlení, ale základním prvkem evangelizace. Znamená to dosáhnout a přetvořit silou evangelia kritéria spravedlnosti, stupnici hodnot, oblasti zájmů, linie myšlení, podnětné prameny a inspirující vzory života lidstva, které jsou zatím v rozporu s Božím slovem a s plánem spásy. Upozornili na to i koncilní otcové v pastorální konstituci o Církvi v dnešním světě *Gaudium et spes* v roce 1965, abychom jako jednotlivci i Církev jako společenství společenství postupně správně rozlišovali a dozrávali pro Boží království: "Proto ačkoli je třeba pečlivě rozlišovat pozemský pokrok od růstu Kristova království, přece však v míře, v jaké může přispět k lepšímu uspořádání lidské společnosti, má tento pokrok velký význam pro Boží království. Neboť hodnoty, jako je lidská důstojnost, bratrské společenství a svoboda, čili všechny ty dobré plody přírody a našeho přičinění, které jsme v Pánově Duchu a podle jeho příkazu rozšiřovali po zemi, pak opět najdeme, ale očistěné od každé nečistoty, ozářené a proměněné, když Kristus odevzdá Otci věčné a univerzální království: království pravdy a života, království svatosti a milosti, království spravedlnosti, lásky a pokoje. Toto království je tajemným způsobem přítomno už zde na zemi, bude však završeno Pánovým příchodem" (GS 39).

(podle KN)

Přátelé nám odkazují, že nebe se vyplatí

Společenství svatých není žádný abstraktní pojem. Označuje skutečné osoby spojené poutem reálných vztahů. Pokud příběhy svatých obsahují něco specifického, je to jejich neobyčejná přitažlivost.

Společenství svatých je jedno z těch slovních spojení, která jsou součástí náboženského slovníku. Vyslovujeme ho ve *Vyznání víry*, aniž bychom se hlouběji zamýšleli nad jeho obsahem.

Čtení na celou věčnost

Americký spisovatel Frank McCourt v autobiografickém románu o svém dětství a dospívání v chudém Irsku vzpomíná, jak ho jednou při odchodu ze školy překvapil hustý déšť. Učitelka ve školní knihovně mu navrhla, aby si čekání zkrátil čtením populární anglické Butlerovy sbírky *Životy svatých*. "Neměl jsem v plánu strávit život čtením o svatých," píše autor, "ale když jsem začal, přál jsem si, aby se ten liják nikdy neskončil." Spisovatel určitě není ojedinělým případem člověka okouzleného svatými. Známý je například fakt, že čtením životopisů svatých začalo náboženské obrácení jednoho z největších světců v období reformace, sv. Ignáce z Loyoly. Jeden kněz – zpovědník si jednou povzdechl: "hříchů, které se opakují dokola, je pět druhů. Co je opravdu zajímavé, je svatost." Podle tohoto konstatování neexistují obdivuhodnější příběhy než životopisy svatých.

Otázka pro svatého kardinála Newmana

Co však znamená víra v společenství svatých? Jak souvisí s náboženským životem křesťana? Konkrétní odpověď můžeme najít v osobním příběhu

jednoho ze svatých, kterého do seznamu svatořečených zapsala Církev celkem nedávno – anglického konvertity a kardinála Johna Henryho Newmana (1801-1890). Newmana lze stručně charakterizovat jako osobnost formátu sv. Atanáše nebo sv. Augustina, která žila v pro nás blízké době; jako moderního učitele Církve. Na své cestě hledání pravdy Newman prošel dlouhým procesem náboženského vývoje. Tradice katolického učení pokrývající stovky let se jakoby koncentrovala v příběhu osobního poznávání víry. Poznávání kardinálova života má tedy tu výhodu, že přináší vysvětlení mnoha bodů katolického učení v živém kontextu osvojení samotným Newmanem na cestě jeho osobního obrácení. Týká se to i katolické nauky o společenství svatých.

Protestant, kterému nestačilo protestovat

Kardinál Newman vyrůstal v prostředí anglikánské víry, která si spolu s učením protestantské reformace zachovala i několik katolických prvků, jako víru v účin-

nost svátosti a liturgie, úcty k apoštolské tradici a jistou formu této úcty i ke svatým. Ve spleti katolických a protestantských principů v anglikánském vyznání začal Newman inklinovat stále více ke katolické tradici. Z jednoduchého důvodu – zajímal ho obsah křesťanského učení pouze jako protest proti vyznání katolické církve. "Toto byl vždy důvod mé nesympatie ke slovu ‚protestant‘," napsal nový světec, "že neoznačuje vyznání žádného konkrétního náboženství a v podstatě se shoduje s nevírou." Přesto byl však dlouhou dobu ovlivněn protestantskými předsudky

vůči Katolické církvi, které se v něm ozývaly jako jistý druh klamného svědomí. Zvláště v otázkách katolického učení o papežském úřadě a úctě k Panně Marii a svatým. Anglikánské vyznání toleruje úctu ke svatým v mezích zbožné vzpomínky (commemoratio), zakazuje však jejich vzývání (invocatio) v modlitbě o jejich pomoc a přímluvu. V těchto mezích rostl Newmanův zájem. V kostele na univerzitě v Oxfordu, jehož byl duchovním správcem, se sám přičinil o rozšíření úcty k svatým. Obnovil vzpomínky na svaté, jejichž slavení v ohraničeném počtu osob vystupujících v dějinách spásy v Písmu umožňoval anglikánský liturgický kalendář, ale které v praxi již začaly upadat do zapomnění.

Živá památka svatých

V kázáních dokázal oživit příběhy svatých s jemu vlastní silou kontemplativního ducha a kazatelského nadání. Za všechna jeho anglikánské kázání o svatých uveďme jako příklad Newmanovou charakteristiku patriarchy Jakuba v kázání s názvem Vzpomínka na minulá dobrodiní: "Zdá se, že Jakub měl jemného, vroucího, citlivého, bázlivého ducha – snadno pocítil strach, snadno se rozrušil; miloval Boha natolik, že se obával, aby ho neztratil. Lidé jako on snadno upadají na duchu a je třeba s nimi zacházet laskavě. Rychle jsou znechuceni, odtahují se od světa, protože se jich dotýká jeho vulgárnost, kterou opovážlivější duše necítí. Abraham ani Jakub nemilovali svět. Abraham však neměl obavu ze světa, necítil ji. Jakub ji cítil a zmítal se jako raněný. Vzpomeňme si na jeho stížnosti: ‚Toto vše se na mne valí‘ (Gn 42,36) a dále: ‚Vezmete-li mi i tohoto a přijde-li o život, uvalíte na mé šediny neštěstí a přivedete mě do podsvětí.‘ (Gn 44,29). Na jiném místě: ‚Přišli všichni jeho synové a všechny jeho dcery, aby ho potěšili, ale on se potěšit nedal‘ (Gn 37,35). A jindy: ‚On však zůstal netečný, protože jim nevěřil.‘ (Gn 45,26). Vidíme, jakého měl dětského, citlivého a jemného ducha. Jeho štěstí se nezakládalo na pohledu před sebe v naději, ale na pohledu za sebe na minulou zkušenost Božích dobrodiní. Těšilo ho, když se s láskou dotýkal a s vděčností uznával, čeho se mu dostalo, a budoucnost nechával svému osudu. "Lze říci, že Newmana z lásky k Bohu fascinovaly stopy Boží lásky v životech svatých. Avšak navzdory zjevné úctě ke svatým, která se zračí i z ožívování vzpomínky patriarchy Jakuba (commemoratio), se jako anglikáni úzkostlivě vyhýbal adresování modlitby k světům (invocatio), což pokládal za jádro údajné katolické modloslužby. V svém životopisu Apologie pro vita sua napsal: "Myslel jsem si, že podstata provinění (římské církve) spočívá v počtách Panně Marii a svatým, a čím víc jsem sám rostl v úctě jak ke svatým, tak i k naší nebeské Matce, tím méně trpělivosti jsem měl s římskokatolickou náboženskou praxí, jako by tato Boží stvoření v nebi musela být hluboce zděšená, kdyby mohla cítit bolest, z pomýlené úcty, jejímž byla předmětem. "

Domů ve společenství svatých

Vytrvalým následováním pravdy křesťanského náboženství kardinál postupem času překonával své protestantské předsudky. Až do chvíle svého vstupu do katolické církve se Newman v modlitbě nikdy přímo neobracel k Panně Marii a svatým. Dokonce ještě i krátce předtím, když se se stejně smýšlejícími anglikánskými přáteli modlili litanie, zvolání *ora pro nobis* (oroduj za nás)

nahrazovaly slovy *oret pro nobis* (ať se přimlouvá za nás). Až vstupem do Katolické církve, který v životopise popsal jako vstup do klidného, bezpečného přístavu po mnohaletém bloudění na rozbouřeném moři, našel v úctě k Panně Marii a svatým svobodu od okovů protestantských předsudků a přitěže svědomí. Našel svůj domov ve společenství svatých. "Úcta k andělům a svatým ve skutečnosti právě tak nepřekáží nesdělitelné slávě věčného Boha, jako naše láska k přátelům a příbuzným nepřekáží nejvyššímu klanění srdce neviditelnému Bohu, který vždy posvěcuje a povyšuje a nikdy žárlivě neníčí to, co je ze země" (Apologie pro vita sua).

Prosba o pomoc svatého v nebi

V nemocnici v americkém Bostonu se v červencový den v roce 2000 61-letý Jack Sullivan dozvěděl velmi špatnou zprávu. Jeho bolesti páteře byly příznakem spinální stenózy vedoucí k ochrnutí. Tentýž večer, když zapnul televizor, katolická stanice EWTN vysílala program o kardinálovi Newmanovi. Relace končila prosbou o dodání zpráv ohledně mimořádných Božích milostí získaných na jeho přimluvu, které si vyžadoval proces jeho blahorečení. Sullivana, který byl v té době ve formaci za trvalého jáhna v Bostonské arcidiecézi, inspirovala Newmanova vytrvalost víry, se kterou se anglický kardinál vyrovnával se všemi životními překážkami. Američan přijal setkání s osobností Newmana jako znamení Boží prozřetelnosti, aby se k němu modlil s prosbou o přimluvu za své zdraví. Stalo se to o necelý rok později, v dubnu v roce 2001. Sullivan uprostřed velkých bolestí na nemocničním lůžku opakoval: "Kardinále Newmane, prosím, pomoz mi, abych mohl chodit a být vysvěcen." Najednou pocítil teplo, které se rozlilo po celém jeho těle, spojené s nepopsatelnou radostí, pokojem a prožíváním Boží přítomnosti. V té chvíli vstal a s křikem oznamoval sestře: "Už mě nic nebolí!" Následná vyšetření potvrdila lékařský nevysvětlitelné úplné uzdravení. Tato událost byla zdokumentována jako zázrak uznaný Svatým stolcem, na základě kterého byl v roce 2010 kardinál Newman vyhlášen papežem Benediktem XVI. za blahoslaveného.

Oslava Boha ve společenství svatých

Newman dokonale chápal sílu osobních vztahů ve společenství svatých jako preferovaného nástroje Boží milosti v našem životě. Často kázal o tom, že víru,

naději a lásku si nejlépe můžeme osvojit pomocí osobního příkladu druhých. Přece se však asi musel v nebi pousmát, když ho nastávající jáhen Sullivan tak přímočaře vzýval o pomoc, při vzpomínce na své dlouholeté protestantské skupule ohledně vzývání svatých v modlitbě.

Zázrak, který se udál na světcovu přimluvu, v každém případě ukazuje, že Bůh opravdu vůbec nežárlí na své stvoření. Právě naopak, rád spojuje projevy své moci s modlitbou svatých. Milost, kterou Bůh takto skrze Krista uděluje, jedním darem zároveň vyzdvihuje Boží působení v životě světce i tajemství Církve, která je Božím dílem jako chrám jeho slávy navěky.

Mimochodem, svatého kardinála Johna Henryho Newmana, zvláště v posledních letech života, nikdo neviděl jinak než s růžencem v ruce. Ať pomáhá i nám na životní pouti, abychom ve společenství svatých jednou chválili Boha v nebi. Ono je vlastně lepší, když ho oslovíme přímo. Svatý kardinále Newmane, pomoz nám!

(podle KN)

Svatost nespočívá ve velkém poznání, ve velkém rozjímání či ve velkém přemýšlení. Tajemstvím svatosti je velmi milovat.

sv. Tomáš Akvinský

Církev nekomplikuje věřícím život

Položená otázka je velmi náročná. Nejprve je nutno udělat důkladný rozbor konkrétní situace. Jak zdůrazňuje KKC, láska manželů vyžaduje sama svou povahou jednotnou a nerozlučitelnost.

Přítel není pokřtěn, už jednou měl svatbu v kostele. Jeho bývalá žena začala užívat drogy a ohrožovat život dítěte a celé rodiny. Následoval civilní rozvod. Já mám všechny svátosti. Chtěla bych svatbu v kostele. Je možné, aby přítel měl opět svatbu v kostele?

Zuzana

V otázce se píše, že přítel už jednou měl sňatek v kostele. Jelikož je nepokřtěný, logicky usuzuji, že první sňatek měl s katoličkou s dispencí od manželské překážky (srov. CIC 1086). To znamená, že jeho první manželství bylo sice před Církví platné, ale nebylo svátostné (svátostné manželství vzniká pouze mezi pokřtěnými). O čtenářce usuzuji, že je svobodná katolička a chce se platně oddat s přítelem, který je civilně rozvedený. Rýsuji se zde dvě řešení. Záměrně píšu, že se pouze "rýsuji"; až podrobnější analýza ukáže, zda alespoň jedno řešení bude možné. Prvním je proces manželské neplatnosti, který se dělá na církevním soudu. Je 12 manželských překážek, 9 důvodů neplatnosti manželského souhlasu a dodržení takzvané kanonické formy (způsob uzavření manželství před Církví). Církevní soud, pokud ho o to přítel požádá, přezkoumá, zda jeho manželství vzniklo nebo nevzniklo. Neboť pokud najde byť jen jeden důvod neplatnosti, manželství nevzniklo. Proto doporučuji případ konzultovat s odborníkem, respektive vlastním farářem a podat žádost na církevní soud, aby rozhodl. Druhým možným řešením je "rozloučení manželského svazku ve prospěch víry". Platné manželství může rozloučit pouze papež, avšak při naplnění alespoň jednoho ze dvou specifických předpokladů. Jedním z nich je manželství, které není svátostné (což by byl případ manželství přítele). Druhý předpoklad vynechám, protože nepřichází v úvahu. Jednoduše by to znamenalo, že přítel by mohl dopisem požádat papeže, aby jeho první manželství "z důvodu, že jeho první manželství nebylo svátostné" rozloučil; kdyby mu papež vyhověl, mohli byste se spolu oddat v kostele. Nicméně tak jednoduché to není. Platná legislativa uvádí další tři podmínky: nesmí být ani přítel, ani vy tou osobou, která nese větší vinu na rozbití prvního manželství (čl. 4, bod 2), a není žádná možnost znovu nastolení manželského života (čl. 4, bod 1). Třetí podmínkou, která se žádá od vašeho přítele, je, že se chce dát pokřtít a uzavřít nové

manželství s katoličkou (čl. 7, § 2). Pokud váš přítel splňuje tyto předpoklady, může papeže poprosit o rozloučení prvního manželství. Prosba se podává prostřednictvím diecézního biskupa.

Normy, které je třeba zachovat při prosbě papeži, nebyly nikdy publikovány v úředním časopise Svaté stolice proto, aby si nikdo nemyslel, že Církev a papež je "pro udělování rozvodů" a nerespektuje nerozlučitelnost manželství. Byly poslány pouze biskupům. Ale v současnosti už jsou přístupné na webové stránce www.vatican.va a je možné si je přečíst ve světových jazycích. Jde konkrétně o normy, které je třeba zachovat při rozloučení manželského svazku ve prospěch víry, vydané Kongregací pro nauku víry 31. dubna 2001. Jsou to však pouze předpisy, které je třeba zachovat na úrovni diecéze. Neznáme ty, podle nichž postupuje Úřad pro manželské záležitosti existující u Kongregace pro nauku víry. Spisy kontroluje a papeži to předkládá prefekt kongregace.

Doufám, že jsem v základních rysech srozumitelně vysvětlil situaci i řešení. Jsem přesvědčen, že věci nestojí tak, že Církev věřícím komplikuje život, ale jde o věci závažné teologické povahy, jakou je nerozlučitelnost manželství. Na druhé straně přijímání Eucharistie určitě stojí za námahu a obět', kterou je třeba někdy podstoupit.

(podle KN)

Rozlišujeme dvě Kristovy přirozenosti

Křesťanská víra se formovala v prvních staletích na důležitých koncilech, kde se řešily otázky dogmatického charakteru, jako je například otázka božství Ježíše Krista nebo Ducha Svatého či otázka božské a lidské přirozenosti Ježíše Krista.

Umí někdo jednoduše a srozumitelně vysvětlit, jak je to s Kristovou božskou a lidskou přirozeností? Co to pro věřícího znamená?

Lydie

Pokusme se tedy na to podívat jednoduše a srozumitelně, bez řeckých slov a vzpomínání konkrétních herezí z prvních křesťanských staletí. Podotýkám, že tyto bludy byly jednak výzvou a zajisté i trnem v oku, ale na straně druhé pomohly krystalizovat a vyslovit křesťanskou a katolickou víru. Samotné koncily a jednotlivá prohlášení vycházejí z Božího zjevení, z Písma svatého. Na mnoha místech Nového zákona je Ježíš Kristus označen jako Boží Syn a také jako Syn člověka. Už tato dvě pojmenování naznačují, že Ježíš je pravým Bohem i pravým člověkem. V Listu Filipánům se píše, že Ježíš Kristus " Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí." (Flp 2,6-7). Potvrzuje to i Katechismus Katolické církve, že Ježíš Kristus má dvě přirozenosti, božskou a lidskou, které nejsou smíšené, ale spojené v jediné osobě Božího Syna (KKC 481).

Řečeno jinými slovy, vzhledem k Ježíši Kristu – tím, čím byl, zůstal; a tím, čím nebyl, to přijal. Zůstal Bohem a stal se člověkem. A tak druhá božská osoba má dvě přirozenosti – božskou i lidskou. Ježíš Kristus se božské přirozenosti zřekl, ale Bohem zůstal. Při svém vtělení lidskou přirozenost přijal, čili byla Bohem přijata, ale ne zničena, jak to učí i Druhý vatikánský koncil v pastorální konstituci *Gaudium et spes*. Ve Vyznání víry se modlíme, že Ježíš Kristus se počal z Ducha Svatého a narodil se z Marie Panny. V nicejskou-cařihradském vyznání víry: "On pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe. Skrze Ducha Svatého přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem." Vidíme působení Boha – Ducha i odpověď člověka – Marie. Nebe se spojuje se zemí, Bůh se spojuje s člověkem, proto i označení Ježíše Krista jako Bohočlověka má své hluboké opodstatnění. I když jsme zvyklí myslet způsobem buď-nebo buď černé – nebo bílé, tedy buď Bůh – nebo člověk, vzhledem k Ježíši Kristu to neplatí.

Ale co je velmi důležité a co nám tajemství vtělení Ježíše Krista jasně dokazuje i ukazuje, je skutečnost, že božská i lidská přirozenost jsou kompatibilní, tedy dají se spojit. Že to nejsou dvě neslučitelné látky, jako například oheň a voda. To je velmi důležité vzhledem k budoucnosti člověka a jeho účast na Božím životě. A ještě když si uvědomíme kladený důraz, že člověk Kristus Ježíš je jediný prostředník mezi Bohem a lidmi (srov. 1 Tim 2,5). Čili skrze člověka

Ježíše Krista, který je však zároveň i Bohem, máme přístup k trojjedinému Bohu, a tak máme účast na jeho božské přirozenosti. Na závěr je třeba zmínit ještě jedno významné místo – mohlo by se nazvat vyznáním víry setníka – z poslední kapitoly Markova evangelia, když evangelista popisuje, jak Ježíš na kříži umírá: "Ten člověk byl opravdu Syn Boží" (Mk 15,39).

(podle KN)

Společenská etiketa platí i v kostele

Pravidla slušného chování a společenskou etiketu bychom měli dodržovat i v kostele. Bohužel, často na to zapomínáme. Katolické noviny v této souvislosti oslovily odbornici na nonverbální komunikaci Olgu Škvareninovou a my se s vámi chceme o to podělit.

V některých kostelích si lektori vyhražují speciální místa k sezení kromě vlastních, a tak se stává, že během mše svaté vystřídají i dvě – tři místa k sezení.

Lektor, který má vyhrazené speciální místo k sezení, by měl sedět na něm. Pokud sedí v lavici a ví, že čte lekci, měl by být na svém obvyklém místě, před čtením normálně vyjít z lavice a po přečtení lekce se vrátit zpět. Pokud si myslí, že bude spolusedící rušit, měl by si sednout na kraj lavice. V kostele je nevhodné neustále měnit místo k sezení i na stání.

Má člověk, který se chlubí svými dary na kostel a dělá si z toho zásluhy sedět v první lavici?

Člověk, který obětuje peníze na kostel, by se tím neměl chlubit, ani o tom mluvit v jiných souvislostech. V tom případě se totiž z milodaru stává reklama nebo něco velmi zjištěného. Světská propagace nemá v tomto prostředí co dělat.

Pokud chceme poděkovat lidem, kteří obětují značné finanční částky, jaký způsob volit?

Na to by měl pamatovat kněz nebo kostelník a při vhodné příležitosti, jako jsou hody nebo statistika na konci roku, těmto lidem poděkovat. Je však třeba se každého předem zeptat, zda chce být představen, nebo ne. Jsou lidé, kteří nechtějí, aby se všeobecně vědělo, zda a kolik dali.

Jak zareagovat, pokud vidím, že se přítomní na mši někomu posmívají, například pokud se lektor splete, nebo poukazují na jeho řečovou chybu?

Takové chování nemá nic společného s etikou. Na druhé straně, pokud se lektor na čtení předem nepřipraví, svědčí to o jeho neúctě k Božímu slovu, ke knězi, věřícím i místu, kde se koná mše svatá. Řečové vady, jako ráčkování, sigmatizmus (chybné vyslovování sykavek, šišlání - pozn. red.) způsobuje sice jisté šumy v procesu komunikace, ale nevidím důvod, proč by lidé s takovým jemným řečovým handicapem – ale i vozíčkáři či lidé s berlemi – nemohli číst na takových místech. Proč často odsunujeme lidi, kteří nesedí do našeho obrazu světa, někam pryč jakoby ani neexistovali? Je to v souladu s naší vírou?

Jak se chovat v kostele, pokud do něj přijdeme jako hosté, například na hody? Mohu si sednout, kam chci, kde je volné místo? Nebo musím respektovat cizí prostředí a počkat, dokud se začne mše svatá, a pokud je i poté někde volno, až tehdy si smím sednout?

Když jsme chodili na hody k babičce na vesnici, rodiče mě ještě jako malé dítě učili, že mám přijít na mši svatou mezi posledními a postavit se tam, kde je volné místo, a už vůbec mi nedovolili sedět. Šlo o menší obec a lavice byly určeny zejména starším a nemocným lidem, kterým stání způsobovalo problém.

Kde a jak v kostele umístit invalidní vozík nebo berle či hůl?

Pokud má člověk invalidní vozík, berle nebo jinou pomůcku, bez které se těžko pohybuje, měl by je umístit tak, aby nepřekážely jiným věřícím. Platí to, co při batozích.

Jak a kam uložit mokré deštníky? Jak se zachovat, když si můj soused v lavici odloží svůj mokrý deštník na mou stranu lavice, případně mi ho posune pod nohy?

Mokrý deštník v žádném případě neklademe pod nohy jinému člověku. Doporučuji vložit mokrý deštník, pokud je skládací, do igelitové tašky nebo sáčku. Takto zabalený ho můžeme dát i do kabelky. Když máme velký deštník, který se nevejde do igelitové tašky, nebo ji nemáme s sebou, je třeba pečlivě zvážit, kam ho v kostele položíme či opřeme. Na lavici nebo na dřevěné podlaze nemá mokrý deštník co dělat.

Co máme dělat, aby se nenarušil průběh mše svaté, když někomu z přítomných přijde nevolno nebo omdlí?

Snažíme se ho co nejdříve probrat, poplácat po tváři, vyneseme ven na čerstvý

vzduch jako ležícího, neměli bychom ho postavit. Pokud by se neprobral, je třeba se rychle podívat, zda nemá zapadlý jazyk, a poskytnout mu první pomoc, případně volat sanitku.

Pokud prší a je bláto, obuv si chtě nechtě zašpiníme. Je třeba ji před vstupem do kostela očistit hygienickou kapesníkem?

Pokud je před kostelem rohožka, boty si očistíme na ní, pokud je sníh, odupeme ho z bot těsně před vstupem do kostela. Čištění bot na ulici hygienickým kapesníkem není společensky přijatelné.

Některé dámy se i do kostela líčí velmi silně. Je to vhodné?

Moje rakouské studentky říkají, že ženu z bývalého východního bloku poznají podle silného a výrazného líčení. V západních zemích se ženy malují minimálně, navíc, dnes je takzvané nahé líčení i moderní. Kromě toho silně nanesená rtěnka je nepříjemná pro kněze i další věřící, kteří přistupují k svatému přijímání po nás, proto bych doporučovala utřít si před přijetím eucharistie rty, abychom z nich odstranili lesk či rtěnku. Do kostela bych radila jen decentní líčení i konzervativnější úpravu zevnějšku.

Nikdy však neznáme důvod, pro který se žena silněji nalíčila – možná pod vrstvou make-upu skrývá na tváři nějaký handicap. Nemůžeme nikoho posuzovat a už vůbec ne odsuzovat.

Je přípustné svlékání svrchníků, sak, kabátů, svetrů v kostele, pokud je nám teplo?

Vždy je třeba vycházet z toho, aby se člověk v chrámu dobře cítil. Takže ano.

A kam je možné odložit tyto věci?

Kabát mohu držet v klíně. Pokud je vedle mě v lavici volné místo, mohu ho položit vedle sebe.

Kam si má dáma položit kabelku, pokud na lavici nejsou háčky? Má ji celou dobu držet v rukách, má ji mít zavěšenou přes rameno nebo ji může dát na podlahu?

Kabelka podle společenské etikety nepatří na zem ani na stůl. Je třeba ji položit vedle sebe na lavici nebo ji držet v klíně. V současnosti lze koupit speciální držáček na kabelku, který se umístí na okraj stolu nebo lavice v kostele a na ně se zavěsí kabelka.

Mohu mít v kostele během mše svaté sluneční brýle na očích nebo na hlavě jako čelenku?

Ne, ani na očích, ani na vrchu hlavy jako čelenku. Sluneční brýle do místnosti nepatří. Máme je mít v pouzdře. Tvzení, že brýle na vrchu hlavy jsou ozdoba a módní doplněk, z pohledu společenské etikety neobstojí. Ale když je člověk nemocný, může mít sluneční brýle i v místnosti. Během své pedagogické praxe jsem se setkala s člověkem, který měl jedno oko vážně poškozené a ustavičně proto nosil brýle s tmavými skly.

(podle KN – pokračování příště)

Symbody, které jsou IN, a proč by je křesťan neměl používat

Pokračuje v našem vysvětlování různých, dnes oblíbených symbolů.

7. Haloweenské symboly

Marketingový trh nás začíná stále více zahrnovat symboly duchů, strašidelně vyřezávaných dýní, pavučin a pavouků, netopýrů, čarodějnic, koster...

Z příjemně barevné podzimu a babího léta nám vyrobili strašidelný a pochmurný kult smrti. Co je vlastně rozporem v učení křesťanské víry a oslavy tohoto svátku? Vycházejme z faktu, že máme zachovávat věrnost Bohu. Svátek Halloween má své kořeny v pohanských dobách. Pokračuje i v dnešní době formou modloslužebnictví, a to se

příčí tomu, co oslavuje Katolická církev a v co by měl každý křesťan věřit. Tím je dobro, spravedlnost a úcta k životu.

Pozadí pohanské slavnosti Halloween nacházíme již v časech před narozením Krista. Vznikl mezi starokeltskými kmeny v dnešní Velké Británii, Irsku a severní Francii. Pohané věřili, že fyzický život začíná zánikem. Proto oslavovali začátek nového roku na podzim, z 31. října na 1. listopadu, včetně celého tohoto dne, kde podle jejich představ začalo období chladu, tmy, rozpadu a smrti. Keltové uctívali božstvo Samhaina, přičemž věřili, že je to kdosi, na kom záleží, aby přišla smrt. Byl také nazýván velitelem smrti. Jemu byly zasvěceny oslavy Nového roku. Slovo Samhain se dnes volně překládá jako "konec léta", spíše "konec", čili smrt. Pro Kelty byl Samhain dobou, kdy se otevírala brána mezi tímto a dalším světem. Byl to tedy čas komunikace s mrtvými.

S tímto dnem bylo spojeno množství pověr a zvyků, které se zachovaly až dodnes. Tento večer národ věřil, že Samhain v tento den dovoluje duším mrtvých navracet se domů. A právě odtud vznikl zvyk masek, kostýmů zobrazujících přízraky, příšery či vědmy. Živí se dostávali do blízkosti mrtvých a kontaktovali se s nimi pomocí magických aktů napodobující chování mrtvých. Slova "trick or treat" (význam tohoto rčení by se dal volně přeložit: dej nám dárek, nebo ti něco /ošklivého/ vyvedu) jsou součástí tohoto systému pověr a magických praktik. Tento pohanský úkon tedy nemá místo při slavení dne Všech svatých, či Památky zesnulých.

V době prvotní keltské církve, se svatí Otcové snažili působit proti tomuto pohanskému svátku oslavujícího vůdce smrti a dohodli se v tento den pro ustanovení svátku Všech svatých. Zde nacházíme i původ slova *Halloween*, protože ve staré angličtině termín *All Hallow E'en* znamená předvečer slavení dne Všech svatých. Zvyky dnešního Halloweenu jsou zakořeněny a vycházejí z pohanství. Jak to, že se tento svátek, který je tak protikladný křesťanské víře, usídlil a byl přijat křesťany? Odpověď zní – duchovní apatie, špatné sklony. Posláním křesťana je hlásat evangelium, tedy radostnou zvěst, ale v současném světě je člověk neustále přesvědčován, aby nehledal žádný duchovní význam v tom či onom zvyku, a to s cílem, aby viděl jen zevnějšek, který se jeví jako cosi milého, radostného a neškodného. Proto nakonec vede k tomu, že všechny tyto aktivity a vlivy se jeví dnešním lidem jako neškodné, nemající žádné následky.

8. "Kříž"

Kříž. Žádný jiný symbol není takový kontroverzní jako právě kříž. Používají ho křesťané, pohané, jiná náboženství, punkeři, ba dokonce i satanisté. Čím nás dokážou dvě ramena, z toho jedno položené příčně, tak přitahovat?

Každý z nás, kdo má v oblibě symbol kříže, ho nosí přesně z takového důvodu, z jakého v něco nebo někoho věří. Podle druhu kříže, který nosí, je hned zřejmé,

kam se zařadil a komu patří. Je vyznavač Ježíše Krista nebo pover, pohanství, bludu, anarchie či toho, kdo se nedokonale opakuje po Bohu. Nebezpečné je, pokud si křesťan splete křesťanské symboly s amulety nebo talismany. Kdo si myslí, že nosí kříž jako amulet či talisman jen z důvodu ochrany před zlem nebo určnutím a je to v pořádku, mýlí se. Posvěcený kříž nás ochra-

ňuje od Zlého skrze Ježíše Krista, jemuž důvěřujeme a se kterým se setkáváme v Eucharistii. Křesťan by měl nosit kříž ať už na viditelném místě, nebo v skrytosti a nevychloubá se s ním jako s módním doplňkem. Mimo křesťanského kříže, který může mít různé podoby (ondřejský, františkánský, Petrovský, papežský, jeruzalémský, pravoslavný...), známe i pohanské (keltský, egyptský kříž), které se v dnešní době začaly hojně používat, zejména egyptský (nilský) kříž. Co znázorňuje kříž se smyčkou nad příčným ramenem pojmenován jako *ankh*? Ankh v překladu znamená "život". Kdysi symbolizoval znovuzrození pro druhý svět a zároveň i početí. Starověcí Egypťané používali ankh jako oblíbený amulet, který byl spojen s kultem slunce a slunečním bohem. Na popularitě nabírá i v současnosti mezi různými skupinami (hippies, goth, novopohané), umělci a léčiteli. Využívá se k léčbě nemocí pomocí ezoteriky. Kříž se smyčkou používají jako "čistič" energie.

Kříž je nejvýznamnější symbol křesťanství, protože skrze kříž jsme byli vykoupeni pro věčnost. Pokud se rozhodujete, zda nosit viditelným způsobem kříž, nebo ne, vězte, že jsou tady lidé, kteří ho nosí s v ještě větší oblibou než my – křesťané. Čím více je takový člověk vzdálený Bohu, tím je "kříž" nápadnější. Nebojme se proto ukázat, koho nosíme v srdci, komu patříme a důvěřujeme. "Vždyť jsem ti přikázal: Buď silný a odvážný, neděs se a nezoufej! Hospodin, tvůj Bůh, bude s tebou, kamkoli půjdeš." (Joz 1, 9)

(pokračování příště)
(podle Slovo+)

Biblické drobečky

Slovní spojení, která se z Bible dostala do našeho jazyka

Kdo seje vítr, sklídí bouři

Sklidíme to, co jsme zaselí. Pokud zasejeme pšenici, sklídíme pšenici. Pokud zasejeme ječmen, sklídíme ječmen... V případě zemědělských plodin je nám to jasné, ale v případě mezilidských vztahů to velmi často nechápeme. Mnohdy rozséváme zlobu a nenávist a pak se divíme, že se opět setkáváme pouze se zlobou a s nenávistí. Zasahují nás důsledky našich vlastních činů a rozhodnutí. Tuto skutečnost zvyrazňuje i biblické rčení v knize proroka Ozeáše: "Zaseli vítr, sklídí bouři." (Oz 8,7).

Semena nebo zárodky, které zaséváme, přinášejí svou úrodu, a to často ještě v zesílené míře. Prorok Ozeáš říká v knize svého proctví o Božím soudu. Boží soud zasahuje Izrael ne pouze náhodou, ale je důsledkem počínání si Izraelitů. Takové je poselství Božího zákona. "Orali jste svévoli, sklízeli bezpráví, jedli jste ovoce přetvářky." (Oz 10,13).

Izraelité se obrátili svému Bohu zády a důsledky tohoto životního postoje si nesou ve svých životních příbězích. Výsledná skutečnost není vůbec povzbudivá. "Zaseli pšenici, sklídí trní; vyčerpávali se bez užitku." (Jr 12,13). V Písmu bychom objevili i další podobné výroky: "Co člověk zaseje, to sklídí" (Gal 6,7).

V Písmu však slovo o Božím soudu není posledním slovem. Kdyby tomu tak bylo, nikdo z nás by už neměl naději. Písmo vedle ohlášených trestů ohlašuje i poselství o naději, o Božím milosrdenství a Božím odpuštění. Boží milosrdenství, Boží dobrota, tento zákon příčiny a následku, účinně láme, a tak nám všem nabízí i novou naději na změnu k lepšímu, naději na osobní obrácení a naději na Boží odpuštění všech našich hříchů, slabostí, selhání a zanedbání.

(podle Růženc)

Zadáno pro ženy

Když se snažíš být "dokonalou" mámou ...

Svatá Matka Terezie z Kalkaty

Agnes Bojaxhiu, dnes známá na celém světě jako Matka Tereza, se narodila v roce 1910 v Makedonii. Jako loretánskou sestru ji vyslali do Indie, kde se dlouhá léta věnovala vzdělávání dívek z bohatých rodin. Pak však začala mít vidění, u kterých ji Ježíš žádal, aby sloužila těm nejchudším z chudých. A tak do konce života dělala právě to, když založila řeholi

Misionářek lásky.

Když se vrátím z návštěvy u kamarádky, v jejíž domácnosti není ani smítko a ve jejímž životě také zdánlivě vládne dokonalý řád, obvykle mě to uvnitř svírá. Co se povinností týče, jsem vždy ve všem pozadu, a náš dům vypadá jako kombinace továrny na hračky a prádelny, ve které právě nastal výbuch.

"Proč nikdy nic nestíhám?" ptám se v duchu. Chci přece být efektivní matkou, která ví, jak nakládat se svým časem, a má věci pod kontrolou. Chci, aby můj syn vyrůstal v domácnosti, která funguje jako hodinky, a s mámou, která vše zvládá dokonale a s klidem.

Matka Tereza z Kalkaty má radu pro nás všechny, které se snažíme o dokonalost. Tato žena kdysi řekla, že nejsme povoláni dělat velké věci, ale jsme povoláni dělat drobné věci s velkou láskou.

Nemusíme je dělat efektivně, dokonce ani ne šikovně. Máme je dělat s velkou láskou. Svátá Matka Tereza nám připomíná, že nejvíce záleží na tom, aby si jednou naše děti pamatovaly, že v dětství byly šťastné a milované skrze množství maličkostí. Aby měly vzpomínky na to, že máma si našla čas hrát si s nimi na pískovišti, tancovala s nimi v kuchyni a četla jim pohádku na dobrou

noc. Chceme, aby si pamatovaly mámu, která dělala ty nejdrobnější drobnosti s tou největší láskou.

Svatá Matko Terezo,
děkuji za připomenutí,
že mým hlavním povoláním je milovat.
Pros za mne, abych dělala vše potřebné
s velkou láskou, ať jde o jakoukoliv maličkost.

*A tak zůstává víra, naděje, láska – ale největší z té trojice je láska.
1 Kor 13,13*

Dar lásky pro rodiče

23. kapitola *Láska se modlí*

...můj dům se bude nazývat domem modlitby. (Iz 56, 7)

Čím je dítě starší, tím nepředvídatelnější je jeho život. Přibývá situací, kdy může uklouznout, spustit se. Hrozí, že jeho názory ovlivní špatná parta, že udělá rozhodnutí, kterých bude později litovat. Bez ohledu na to, jak jsou rodiče inteligentní a chápaví, nemají téměř žádný dopad na okolnosti a nečekaná překvapení, která ve značné míře ovlivní jejich děti. Není prostě v lidských silách neustále je chránit a kontrolovat.

Ale láska má i v takových situacích jedinečnou strategii, záložní plán.

Nazývá se MODLITBA.

Bůh zná a miluje vaše děti víc než vy. Vidí je i tehdy, když vy s nimi nejste. Může s nimi kráčet, chránit je a vést i tehdy, když vy nemůžete. Zve vás, abyste mu své děti i jakékoliv starosti vkládali do jeho milujících rukou.

Boží slovo nám říká...

"... vylévej před ním své srdce!" (Ž 62,9).

"Proste a dostanete..." (Mt 7,7).

"Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte dávat dobré dary svým dětem, čím spíše dá dobré dary váš nebeský Otec těm, kdo ho prosí!" (Mt 7,11).

Jak úžasný a milostivý je náš Bůh! Zve nás před svůj trůn a čeká, že ho budeme prosit. Kdykoliv, o cokoli (I Sol 5,16-18). Neexistuje nic většího, co byste mohli udělat pro své děti, abyste pozitivně ovlivnili jejich životy, než kleknout na kolena a upřímně se za ně modlit.

Modlitba však nemá být jen reakcí na krize, ve kterých se ocitají. Modlitba je příležitost říkat dennodenně Bohu o kterékoli oblasti života dětí; modlit se za ně, s nimi i o nich.

Bůh není náš sluha, ale s láskou dovoluje, aby ho naše modlitby pohnuly a aby měnil věci. Popřemýšlejte o těchto slovech: Modlitba může mocně a účinně dosáhnout toho, co chce a může vykonat Bůh. (srov. Jk 5, 16).

Existují pokyny, jak se správně modlit. Písmo říká, že pokud má naše modlitba přijít k Bohu, musíme ho poznat (srov. Jan 14,6), mít dobré úmysly (srov. Ž 66,18), být zadobře s jinými lidmi (srov. Mk 11,22-26; 1 Pt 3,7) a mít upřímné srdce naplněné pokorou a vírou (srov. Jk 1,5-8; 4,6). Ježíš Kristus nám svou obětí na kříži otevřel bránu k Bohu, abychom mohli přistupovat "s důvěrou k trůnu milosti, abychom dosáhli milosrdenství a našli milost a pomoc v pravý čas" (Žid 4, 16).

Když svá srdce spojujeme s ním a naše myšlenky a touhy v modlitbě sladíme s jeho touhami, můžeme svým dětem zprostředkovat více dobra než jakoukoli

jinou lidskou snahou (srov. Jan 15, 7).

Díky modlitbě můžeme lépe poznat jejich život a uvědomit si jejich skutečné potřeby. Můžeme Boha poprosit, aby naše děti chránil a staral se o ně, žehnal jim a naplňoval svým světlem, držel nad nimi stráž a vedl je. Naše přímlyva nám dává možnost bojovat proti zlu i proti pokušením. Máme prosit Boha, aby chránil naše syny a dcery od špatného a aby je ve zkouškách posiloval. Modlitbou bojujeme na straně Boha proti Zlému (srov. Ef 6,10-19), proti duchovním mocnostem, které přicházejí, aby kradly, zabíjely a ničily sny a budoucnost dětí (srov. Jan 10,10).

Osobní modlitba nás chrání a vede k dobru a pravidelná společná modlitba v rodině má ještě o to větší účinek, že děti přivádí blíže k Bohu, odvádí jejich pozornost od problémů, se kterými se potýkají, a upozorňuje je na toho, který má odpověď na všechny otázky. Vděčnost vyjádřená Bohu v modlitbě připomíná dětem jeho věrnost. Když Bůh odpovídá na prosby, na vlastní oči vidí, jak mocně koná.

Pokud se s dětmi modlíte, učíte je mít úctu vůči Bohu, ale i naději a důvěru, že on se v jejich životě postará o vše, co potřebují dnes i zítra.

Pokud nevíte, za co se máte modlit, popřemýšlejte, co vás v posledních dnech nejvíce trápí. Starosti jsou pro člověka těžkým břemenem, pokud se je pokouší zvládnout jen vlastními silami a nespolehá se na Boží moc (srov. Flp 4,6-7).

"Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v ustanovený čas. Všechnu ,svou starost vložte na něj', neboť mu na vás záleží." (1 Pt 5,6-7).

Pokud vás při čtení Bible osloví nějaký verš, vložte jej do modlitby za děti. Přizpůsobte své prosby jejich aktuálním potřebám. Čím konkrétnější budou vaše modlitby, tím konkrétněji je Bůh vyslyší. Pokud toužíte po velkých věcech, prostě o velké věci. Odpalte míček na Boží stranu hřiště a uvidíte, jak vám ho vrátí zpět. Modlete se a prostě, aby se váš život ubíral správným směrem a aby se vám dařilo (srov. Jk 4,2).

Modlitba je jazyk lásky. Měla by pro nás být tak přirozená jako dýchání. Stejně pravidelně, jako chodíme děti zavést do školy a zajímáme se, jak se jim během dne dařilo, můžeme Bohu v modlitbě denně předkládat jakýkoliv problém, co se vyskytne v jejich životě.

Vedte děti k tomu, aby byly moudré a opatrné, ale zároveň je svěřujte do péče

tomu, který má jejich štěstí a bezpečnost ve svých všemocných rukách (srov. Ž 127,1-2). Na křídlech modlitby může láska stoupat do výšin a srdce odpočívat v stínu Všemohoucího.

Podívejte se na následující dodatek této kapitoly, který se věnuje modlitbě. Použijte některé z doporučení "jak se modlit za děti" jako odrazový můstek k modlitbě za své děti.

Později řekněte dětem, za co se právě v jejich jménem modlíte.

Když dnešní úkol splníte, odpovězte si na tuto otázku:

? Za které oblasti života dětí vás Bůh zve modlit se?

*Máme v něho pevnou důvěru, že nás slyší, kdykoliv o něco požádáme ve shodě s jeho vůlí.
(1 Jn 5,14)*

Jak se modlit za děti

Proto se stále za vás modlíme, aby vás náš Bůh učinil hodnými svého povolání a svou mocí přivedl k naplnění každé vaše dobré rozhodnutí a dílo víry... (2 Sol 1,11)

Při modlitbě za své děti se vám možná občas stane, že nevíte, co máte říct. Poprosíte Boha, aby jim požehnal a staral se o ně a to je tak asi všechno.

Asi mnozí cítíme, že všeobecné modlitby jsou jaksi „lenivé“. Jsou sice lepší, než nic, ale nevystihují, jak moc vám na členech vaší rodiny záleží. Úmysly modlitby, které najdete na následujících stranách, zachytávají více než tucet konkrétních proseb převzatých přímo z Písma svatého. Chtěli bychom vás povzbudit, abyste si vyhledali biblické verše uvedené v závorkách a podle jejich příslibení se za každé vaše dítě modlili zvlášť. Úmysly můžete přizpůsobovat konkrétním potřebám a situacím, ve kterých se právě nacházíte.

Můžete si tak obohatit svůj duchovní život a vytvořit nepřetržitý modlitební řetěz, který vás bude pobízet, abyste netoužili po ničem víc, než po tom nejlepším, co má Bůh pro každé z vašich dětí připraveno. Když budete cítit potřebu modlit se za další věci, dopište si je do seznamu úmyslů, abyste si zpětně uvědomili, jak na ně Bůh odpovídá.

Ježíš přislíbil odměnu těm, co se vytrvale a s důvěrou modlí (srov. Mt 7,7-8). A navíc se pravidelnou modlitbou naučíte klást členy své rodiny na přední místa žebříčku hodnot.

MODLETE SE ZA TO, ABY VAŠE DĚTI:

1. Milovaly Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou silou a svého bližního jako sami sebe. (srov. Mt 22,36-40)
2. Co nejdříve ve svém životě poznaly Krista jako svého Pána. (srov. 2 Tim 3,15)
3. Nenáviděly zlo, pýchu, přetvářku a hřích. (srov. Ž 97, 10 a 38,18; Přís 8,13)
4. Byly uchráněny od zlého v každé oblasti života, tedy v duchovní, emocionální, duševní i tělesné. (srov. Jn 17,15; 10,10; Řím 12,9)
5. Pán pokořil a napomenul, když udělají něco špatného. (srov. Ž 119,71; Žid 12,5-6)
6. Dostali od Pána moudrost, porozumění, vědomost a uvážlivost. (srov. Dan 1,17,20; Přís 1,4; Jak 1,5)
7. Respektovaly autority a podřizovaly se jim. (srov. Řím 13,1; Ef 6,1-3; Žid 13,17)
8. Měly dobré přátele a vyhýbaly se špatným. (srov. Přís 1,10-16; 13,20)
9. Našly zbožné manžely/manželky a dobře vychovaly děti, které budou žít pro Krista. (srov. 2 Kor 6,14-17; Dt 6)
10. Žily čistě. (srov. 1 Kor 6,18-20)
11. Měly čisté a citlivé svědomí. (srov. Sk 24,16; 1 Tim 1,19 a ,1-2; Tit 1,15-16)
12. Neměly strach, ale kráčely v bázni před Pánem. (srov. Ž 23,4; Dt 10,12)
13. Byly požehnáním pro vaši rodinu, pro Církev a přinášely Krista světu. (srov. Mt 28,1-20; Ef 1,3 a 4,29)
14. Poznávaly Boží vůli a byly úspěšné v každém dobrém díle. (srov. Ef 1,16-19; Flp 1,11; Kol 1,9)
15. Rostly v lásce, v poznání dobra a zůstaly čisté až do Kristova příchodu. (srov. Flp 1, 9-10)

Pár slov pro mladé

14. Vydržet spolu až do konce

Německý císař Konrád III. obléhal Weinsberg. Obránci se statečně bránili, ale bylo jasné, že je jen otázkou času, kdy bude město zničeno.

Po modlitbě za záchranu přišla mladá žena s návrhem, aby delegace žen šla k císaři a poprosila ho o ušetření jejich města.

Císař se dal přesvědčit a řekl, že ráno mohou město opustit ženy s dětmi a vzít si to, co mají nejcennější. Druhý den na úsvitu začaly vycházet přes brány města

houfy žen a dětí a na svých hřbetech nesly vlastní muže. **Láska dokáže hodně!**
Velmi mnoho.

Spolu až po smrt

Manželství se v různých jazycích nazývá různě, ale slova většinou vyjadřují téměř totéž: spoluvstoupení do jednoty, spolupráci, spoluvázání osudů, spoluúčast na dobrech i obtížích.

Jde o manželskou smlouvu, kterou muž a žena vytvářejí mezi sebou celoživotní společenství. Tuto smlouvu mezi pokřtěnými povýšil Ježíš na **hodnost svátosti.**

Bůh je původcem manželství

Bůh dává rodině velký význam a svědčí o tom i **Písmo svaté** – v úvodu se mluví o stvoření muže a ženy, potom přináší poselství o ustanovení manželského svazku, o jeho původu a cíli, ...

"Plodte a množte se a naplňte zemi. Podmaňte si ji..." (Gn 1, 28). Závěr Písma končí viděním **Beránkovy svatby** (Zj 19, 7 - 9).

Bůh měl od začátku plán

Písmo tvrdí, že muž a žena jsou stvořeni jeden pro druhého: "**Není dobré, aby člověk byl sám.**" (Gn 2, 18).

Žena - "tělo z jeho těla", je muži dána Bohem jako "pomoc". Tak představuje Boha, od kterého přichází pomoc. A proto: "**Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem**" (Gn 2, 24).

Zajímavé, velmi zajímavé...

Je zajímavé, že to Bůh říká prvním lidem, kteří neměli rodiče. To znamená, že měl s manželstvím od začátku plán.

Pán Ježíš to připomíná: "**A už nejsou dva, ale jedno tělo**" (Mt 19, 6). Jejich vzájemná láska se stává obrazem, zpřítomněním absolutní Boží lásky.

Cena manželství je i ve vědomí, že...

1. **Mám někoho**, kdo mě má upřímně rád.
2. **Je vedle mě člověk**, na kterého se mohu spolehnout i v té nejtěžší situaci.
3. **Nejsem zbytečný**, ale pro někoho jsem velmi potřebný.

Sňatky, kterých si všiml svět

Karel III. řekl při smrti své manželky Marie Saské: "Toto je první starost, kterou mi moje žena způsobila po našem 22-letém manželství."

Eduard VIII. se pro lásku k Američance Wallis Simpsonové v roce 1936 vzdal anglického trůnu. "Bez pomoci a podpory ženy, kterou miluji, není možné, abych plnil své královské povinnosti," řekl v rozhlasovém projevu k národu.

Vědci Pierr a Maria Currie se měli velmi rádi. Jejich vztah byl bohatý na porozumění, rovnoprávnost, ... Z jejich lásky vzešly zdařilé děti, pomohla jim k vědeckého bádání, ba i k zisku Nobelovy ceny.

Posbírané po předcích

Nejsou nešťastná manželství, jsou nešťastní lidé a manželství to jen ukazuje (**Fosdick**).

Kde se uzavírá manželství bez lásky, tam brzy vznikne láska bez manželství (**Franklin**).

Bez rodiny se člověk chvěje zimou v nekonečném vesmíru (**Maurois**).

Ženatí muži žijí déle – nebo jim to alespoň tak připadá (**Nestroy**).

Čím déle zůstává člověk svobodný, tím je slavnější (**Cézar**).

Manželství je dobré pro dobré lidi (**španělské přísloví**).

Žena je budoucností muže (**sumerské přísloví**).

Víte, že – svobodně řečené ano

Manželský souhlas je svobodné rozhodnutí muže a ženy pro uzavření manželství. Kněz nebo jáhen přijímá jménem Církve souhlas novomanželů (srov. KKC 1625 -1632).

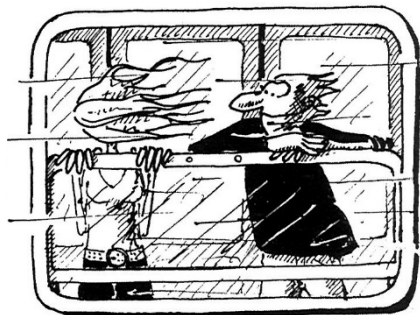
Vztahy v rodině vytvářejí příbuznost citů, náklonností... Rodina má žít tak, aby se její členové starali o mladé i staré, o nemocné i chudé. Velmi důležité je mluvit o zkušenostech, které má člověk ze setkání s Bohem. Úplná rodina má pro děti nenahraditelný význam. V ní mladý člověk dostává mužský i ženský vzor chování.

Co tak to zkusit – vyřešit "kauzy"

Přečtěte si Mt 19,3-15, a následující životní příběhy. Pak si prodiskutujte, jaké jiné řešení příběhů byste doporučovali vy.

Soucit?

"Mé manželství je peklo," vyil své srdce starší muž mladé dívce při cestě vlakem. Ta se zájmem poslouchala jeho životní příběh. Litovala ho. Měla dobré srdce a při odchodu mu dala adresu, aby jí napsal, jak to skončilo. Po čase jí začaly chodit dopisy. Byly stále citovější, s různými návrhy. Našla v sobě sílu a odepsala: "Vaše problémy jsou větší než můj soucit. Už mi nepište." Ještě že zjistila, o co mu jde.

Rozvod? Ne! Jen rozchod

"Já to už nevydržím", vzdychla sousedka Tereza před přítelkyní Pavlínou. "Já se s tím svým mužem už asi rozvedu."

"Proč?"

"Chodí domů opilý a potom bije děti i mě..." tiše se rozplakala Tereza.

"Ale vždyť ještě donedávna bylo vše v pořádku...", utěšovala přítelkyně nešťastnou sousedku.

"Ano, ale když ho vyhodili z práce, začal pít a cosi se v něm zlomilo..."

"Víš, věc je mnohem složitější, než se zdá... Přisahali jste si v kostele věrnost."

"Ale tak to dál už nemůže jít. Trpím já i děti..."

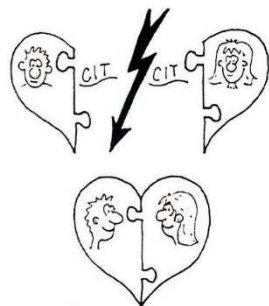
"Pojď, poradíme se o tom s duchovním otcem."

I tak učinily. Dlouhý rozhovor ukončil pan farář radou:

"Rozvod není možný, ale rozluka ano."

"Je v tom nějaký rozdíl?"

"Je. Co je jednou pravomocně spojeno před Bohem nelze rozdělit. Ale v takových těžkých případech je dovoleno žít odděleně. Až do doby, dokud překážka nepomine. Samozřejmě, že oba máte žít čistě, bez jiného partnera. Pevně věřím, že překážka rychle

pomine a rodina bude opět pohromadě. Abyste mohli přistupovat ke svátostem, vyřídíme na to potřebné povolení." Sedl si ke stroji a začal psát žádost na biskupský úřad.

Musíme se brát!

Byli mladí. A city byly silnější než oni. Rozum sice šířil výstražné zprávy, ale žádostivostí byl umlčen. Nevydrželi. A tak se to stalo. Po čase zřetelně vyslovila: "Čekám dítě."

"Co?" Vykřikl mladík. "Nejsem na to připraven. Musím dokončit školu..." Podívala se na něj velkými ustrašenému očima a rty jí zašeptaly: "Naši mě zabijí."

"Co teď?" Sklopil zrak a dlouho díval do země.

"Bála jsem se, že tě ztratím. Neměl jsi žádat důkaz, že tě miluji..."

"A ty jsi neměla souhlasit."

Následovaly další výčitky:

"Ty jsi..."

"A ty..."

Případ skončil dobře. Vražda malého dítěte se nekonala. Uvědomili si, že jedna pitomost nelze napravit druhou hloupostí.

Pozornosti nikdy není dost

Po slavnostním obědě odchází manželka do kuchyně udělat pořádek. Pozorný manžel za ní křičí:

"Ne, drahá. Nechci, aby jsi v den svých narozenin myla nádobí. Nech si to na zítra."

Co jsme prožili

Adorační den v Dolních Loučkách

"Chválena a velebena budiž bez ustání"...

Adorační den v naší farnosti připadá každoročně na 25. září a je modlitebně propojen s Arcibiskupským kněžským seminářem v Olomouci. Věřící se také modlí za farnost, na svoje úmysly, předkládají Bohu svoje starosti, bolesti, těžkosti, ale i radosti a On, dárce pokoje a nekonečné lásky, nám podává pomocnou ruku. Touží po nás, raduje se z každého setkání s námi, miluje nás takové, jací jsme, věří nám, ale my si toto všechno někdy neuvědomujeme a vzdalujeme se od něho. Ale Bůh je trpělivý a čeká na náš návrat.

Adorační den jsme letos prožívali v sobotu. Věřící měli možnost se zapsat do listiny na adorační službu v půlhodinových intervalech. V 7:30 jsme se pomodlili růženec s tajemstvími světla a v 8:00 byla sloužena naším panem farářem mše svatá. Od 8:30 následoval celodenní výstav Nejsvětější Svátostí Oltářní, zakončený v 17:00 adorací a Svátostným požehnáním s otcem Pavlem, panem varhaníkem a 4 věřícími. Na závěr jsme zazpívali chvalozpěv "Bože, chválíme Tebe".

Modleme se za sebe navzájem, ať Pán otevře naše oči a srdce, ať si dokážeme uvědomit, že jediný a vždycky na prvním místě stojí náš dobrý Bůh.

Jana Jurná

Den seniorů v Dolních Loučkách

Stalo se již tradicí, že každoročně koncem září panuje na farním dvoře skvělá nálada, bez tance a zpěvu, pohoštění a výborného vínka si tuto oslavu nedovede nikdo představit. A nejinak tomu bylo i letos. Ano, tušíte správně, v neděli 26. září měli svůj den SENIOŘI.

Od 15:00 se začala místa pod

pergolou rychle plnit. Přišel mezi nás i pan starosta Ing. Mašek. K tanci a poslechu vyhrávala všem dobře známá hudební skupina DOREMI pod vedením pana Mirka Čecha. Hospodyňky z Olší, v jejichž režii bylo toto krásné slunečné odpoledne, nás obsluhovaly s úsměvem, a tak se nelze divit, že domů nikdo nespěchal.

Dříve narození si svůj svátek určitě užili. Svým zpěvem, ale hlavně tancem doslova omládli, a to byla ta nejkrásnější tečka za další vydařenou akcí, společnou pro všechny tři farnosti otce Pavla.

Upřímné poděkování patří hudební skupině DOREMI a všem, kdo se podíleli na přípravě a organizaci dne seniorů s návštěvností kolem 70 farníků.

Jana Jurná

Pouť na Ostrovech

V úterý 28. září, na svátek sv. Václava, se sešli věřící ze žďárecké farnosti (a nejen z ní) u kaple sv. Václava v Ostrově, aby oslavili svátek patrona naší země. Mši svatou, která začala v 10:00, sloužil otec Pavel.

Upřímné poděkování patří všem, kteří podali pomocnou ruku při přípravě slavnosti.

R. Mašek

Poděkování za úrodu v Dolních Loučkách

Léto předalo vládu podzimu, nastal čas sklizně úrody z našich polí, zahrad, zahrádek... A to je důvod, abychom poděkovali tomu, jehož požehnání a štědrost nikdy nekončí, milujícímu Bohu, kterému na nás záleží.

V neděli 10. října se tak stalo v naší farnosti. Kostel byl k tomuto účelu pěkně vyzdoben. V 9:15 byla sloužena naším panem farářem děkovaná mše svatá. Farníci přinášeli v obětním průvodu ve dvojicích otci Pavlovi dary naší země. A tady je třeba si uvědomit, že Bůh stojí vždycky na naší straně a pomůže všude, kde je třeba.

Upřímné poděkování patří všem, kdo se zasloužili o další pěknou akci ve farnosti.

Jana Jurná

Krojované hody v Olší a poděkování za úrodu

Po pauze v minulém roce jsme se v neděli 10. října mohli opět zúčastnit tradičních hodů v Olší.

Slavnostní mše svatá za účasti krojovaných párů začala v osm hodin ráno ve farním kostele sv. Jiří. Stárci a stárky se do liturgie zapojili četbou čtení, přímlov, a hlavně přinášením darů,

jelikož mše svatá byla tradičně spojená s poděkováním za úrodu. Postupně tak přinášeli do rukou otce Pavla chléb, hrozny, věnec z obilných klasů, ovoce, zeleninu, med, květiny, víno a koláče. Společně jsme si tak mohli uvědomit, že vše co máme, je Božím darem a že za to nemáme zapomínat děkovat.

Po mši svaté se krojovaní v doprovodu hudebníků vydali po Olší a blízkém okolí na zvaní pod máj. Po třetí hodině odpolední jsme se všichni pod touto májí sešli, abychom vyslechli ortel nad beranem. Jak to tak bývá i letos opět podvedli kata a proto byl nakonec beran ušetřen.

A. Bednářová

Poutní mše svatá v Moraveckých Pavlovicích

kteří se na přípravě této pouti podíleli.

V sobotu 9. října v 16 hodin jsme se sešli před kapličkou Panny Marie Růžencové, kde se konala poutní mše svatá, kterou celebroval otec Pavel. Při mši také byla požehnána plastika sv. Barbory. Na elektronické varhany doprovázel pan Štěpánek. Mše se zúčastnili jak místní farníci tak i z okolních vesnic. Po mši bylo pro všechny přichystáno občerstvení a zábava s hudbou. Upřímné poděkování patří všem,

Nada Havránková

Setkávání matek

Dobrý den,
zdravím místní společenství věřících žen a matek.

Žijeme s manželem nyní zde v Dolních Loučkách. Mám v srdci touhu, i když jsem již v důchodu, předat svoje dobré zkušenosti ve výchově dětí, které fungují v praxi. Zahnu do setkávání i pohledy odborníků (Křivohlavý, Matějček, Adler), především maminkám s dětmi.

Nabídla jsem panu faráři Křivému, že bych uspořádala pro místní maminky, počítám i s nevěřícími matkami, setkávání za účelem povídání a sdílení o výchově dětí v rodině.

Mnoho roků jsem pracovala s ženami i matkami, které byly obtěžkány více či méně, výchovou malých dětí. A jak skloubit manželství a mateřství. I když je to poslání i radost, je to i velmi náročné a zodpovědné. Být mámou. Být rodičem. Být manželkou.

Setkávání by probíhala 1,5 hodiny. Skládala by se ze tří bloků.

½ hodiny sdílení o momentální výchovné situaci

½ hodiny speciální téma

½ hodiny – „Kde jsem v tom všem osobně já“.

Všechno s čím byste se chtěla sdílet s ostatními matkami, je naprosto Vaše svobodná volba a vůle.

Témata chystám tato –

- * Jaké role mnohdy nevědomě hrajeme, když děti vyjadřují své pocity „zlobením“.
- * Kde vzít odvahu být nedokonalá.
- * Pět podob lásky.
- * Jak se mění cíle chování u dospívajících dětí – mládeže.
- * Jaký rozdíl je mezi hodným a zodpovědným rodičem?
- * Vzájemné porozumění a spolupráce v manželství.

A další témata

Co se týká hlídání Vašich dětí. Vím, jak je někdy složité, uvolnit se od povinností v rodině. Pokud budete mít svoje hlídání, bude to ideální. Pokud ne, pokusíme se společně najít řešení.

Místo na setkávání bychom doladili později. Snad něco najdeme. Dobu setkávání určíme podle Vašich možností. Některé mohou dopoledne, a jiné zase, až přijde manžel z práce. Tudíž potřebuji prosím, abyste mi napsaly na mail nebo zavolaly.

Poplatek za účast na jednom setkání by byl 200 Kč. Pokud by některá z Vás měla potíže s poplatkem, tak se domluvíme na místě. Není to problém.

Moc se na Vás těším a zdravím

Ivana Noemi Švábková

www.cepona.webnode.cz

+420 608 422 837

mail: mamabaiva@seznam.cz

Co nás čeká, dá-li dobrý Bůh

Dušičkové pobožnosti na hřbitově

V Olší v pondělí 1. listopadu po večerní mši svaté.

Ve Žďárce v úterý 2. listopadu po večerní mši svaté.

V Dolních Loučkách ve středu 3. listopadu po večerní mši svaté.

Hody v Loučkách

Hodová mše svatá v neděli 14. listopadu v 9:15 hod.

Pout' Drahonín

Poutní mše svatá 20. listopadu ve 14:00 hod.

Žehnání adventních věnců

Při mši svaté na první adventní neděli 28. listopadu.

Biblické hodiny

Setkání nad biblickými texty z nedělní liturgie pokračují i v tomto měsíci, a to ve středu 3. a 17. listopadu po mši svaté v Pastoračním centru v Dolních Loučkách.

Změna vyhrazena

Věděli jste?

Tanečnice, která byla modelem pro animovaný film Sněhurka a sedm trpaslíků z roku 1937, zemřela ve věku 101 let. Marge Championová se narodila 2. září 1919 a zemřela 23. října 2020. Už od malička se věnovala tanci a jako 12letá se stala instruktorkou baletu ve škole svého otce. Studio Walt Disney ji najalo jako taneční model nejen pro známou pohádku o Sněhurce, ale také k animované pohádce Pinocchio z roku 1940.

(podle KN)

Knižní okénko

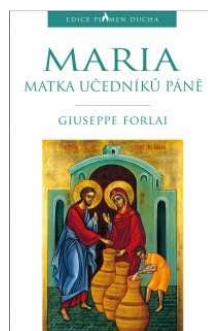
Giuseppe Forlai

Maria, Matka učedníků Páně

V této knížce se pokusíme nastínit Mariin hluboký vztah k Duchu Svatému a k Církvi. Duch Svatý je tím, kdo formuje tělo Božího Syna v lůně ženy, i tím, kdo utváří Církev v lůně jeruzalémského večěradla. Kdykoli třetí osoba Božské Trojice dává život něčemu novému, Maria je u toho. Tak jako nelze oddělit Matku od Syna, působením plodného Božího Ducha je nerozlučně propojen Mariin život i s životem Církve. Církev je neustále závislá na vanutí Ducha, ale jeho vanutí je účinné, není-li Duch zarmucován (srov. Ef 4,30), jinými slovy, pokud mu říkáme „tady jsem“, podobně jako nazaretská Panna.

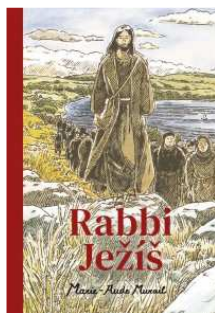
Vydalo nakladatelství Paulínky

cena 149,- Kč

Marie-Aude Murail

Rabbi Ježíš

Kniha je určena hlavně dětem mladšího školního věku, avšak s chutí se do ní začtou i dospělí, kteří Ježíšův příběh dávno znají. Klíčové postavy evangelia nám doslova ožijí před očima. Jde o románové zpracování, které si neklade za cíl doslovnou věrnost textům Bible, ale má tu přednost, že čtenáře „chytí za srdce“.

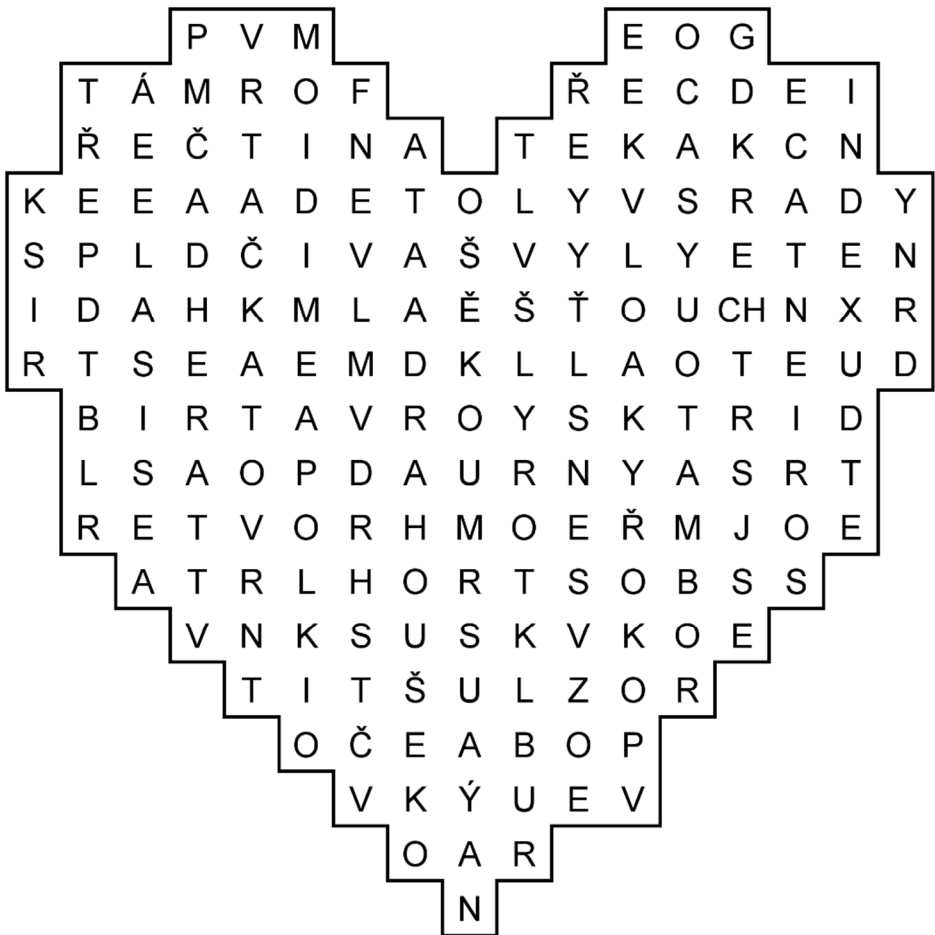
Vhodné jako dárek k 1. přijímání.

Vydalo nakladatelství Paulínky

cena 229,- Kč

V tomto měsíci slavíme svátek jednoho kardinála, který v době moru přeměnil svou katedrálu v nemocnici. V tajence je jeho jméno.

adat; davy; dceř; dechy; děvy; drahoušek; dueto; eten; etol; formát; geny; hadi; idiom; index; klopa; křáp; letnička; Mars; mašle; novotvar; ocas; okno; Okoř; orientace; Ostroh; proslov; reakce; represe; risk; rozluštit; rubl; řečtina; ředkev; sisal; smysl; stat'; šťouch; tambor; tituly; toaleta; třep; tvor; urny; vaky; vlak; vrod; vrtačka

NECHTE JE PŘICHÁZET

JAKÉ TO BUDE V NEBI?

První listopadové dny spolu s rodiči navštěvujeme hřbitovy, zapalujeme svíčky na hrobech blízkých a modlíme se za duše zesnulých. Svíčky na hřbitovech i v domácnostech se zapalují na znamení, že člověka vykoupil Ježíš Kristus - světlo světa.

Z z	o O	L l	E e	f F	x x
z z	O O	l l	E e	f F	x x
E d	v v	m M	T G	# h	č ě
d d	V v	M m	G G	H h	CH ch
Y S	S s	A P	č c	Y J	w W
y s	s s	p P	C T	j J	w W
			c c	J j	w W
			C T	J j	w W
			c c	J j	w W
			C T	J j	w W
			c c	J j	w W
			C T	J j	w W

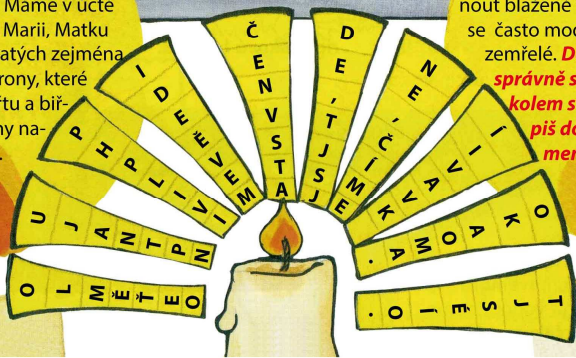

- Toto společenství tvoří:
- svatí v nebi
  - duše v očistci
  - křesťané na zemi

Naši drazí zesnulí už mezi námi nejsou fyzicky přítomni. My se s nimi nemůžeme setkat a ani jim nemůžeme podat ruku na pozdrav jako kdysi. Přece však existuje způsob jak s nimi tvoříme společenství. **Jak ho nazýváme, zjistíš, pokud z jednotlivých čtverců náhrobního kamene vypíšeš vždy písmeno, které je jiné než ostatní.**

Naše společenství se svatými v nebi spočívá v tom, že je ctíme, následujeme je v konání dobra a prosíme je o přímluvu. Svatí z nebe nám pomáhají svou přímluvou. Máme v úctě zejména Pannu Marii, Matku Pána Ježíše. Ze svatých zejména naše osobní patrony, které jsme dostali při křtu a biřmování, či patrony našich kostelů.

Se zemřelými, kteří nás přešli na věčnost, udržujeme společenství lásky. Duším v očistci pomáháme modlitbami. Tím zkracujeme čas jejich očišťování, aby mohli dosáhnout blaženého vidění Boha. Proto se často modlíme modlitbu za zemřelé. **Dozvíš se ji, pokud správně sestavíš paprsky kolem svíčky. Větu napiš do náhrobního kamene na následující straně.**

Věčné odpočínutí - to je **věčný život**. Co znamená, že je něco věčné? Znamená to, že je to navždy, že to nikdy nekončí, že to bude opravdu velmi, velmi dlouho, stále. Věčnost si asi nedokážeme představit, protože my žijeme v čase a prostoru.

Jaké to bude v nebi? Nikdo z lidí opravdu neví, jak to bude v nebi vypadat. Pán Ježíš nám slíbil, že to tam bude opravdu velmi pěkné.

I apoštol v jednom ze svých listů píše o nebi (1 Kor 2,9).

Podle obrázků doplň správná slova.

Ani oko _____, ani ucho _____

ani do lidského srdce _____, co Bůh připravil
těm, kteří ho milují.

neslyšelo

nevidělo

nevstoupilo

V nebi to tedy bude jistě nádherné.

Nebe - stále být s milujícím Bohem - je **cílem našeho života**. Představ si, že se chystáš na nějakou návštěvu a velmi se na ni těšíš. Poskakuješ radostí a neumíš se dočkat, kdy potkáš nejlepšího kamaráda. Co uděláš, než se vydáš na cestu? Nachystáš si pro kamaráda dárek. Pěkně a čistě se oblečeš.

Nejlepším přítelem člověka je Pán Ježíš. Záleží mu na každém člověku.

I na tobě. Jak se připravit na setkání s ním? Snaž se udělat Pánu Ježíši radost.

Jak ho však potěšit, když ho nevidíme? Pán Ježíš nám řekl: *Cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratrů, mně jste učinili.* (Mt 25, 40).

Radost mu děláš tehdy, když se budeš snažit dělat radost lidem kolem sebe.

Je mnoho drobností, kterými můžeme dělat radost.

Ke každému z lidí patří pod obrázkem některé věci, se kterými udělají druhému radost. Spoj věci s lidmi, kterým patří.

Na tom, jak žijeme a co děláme teď, závisí naše budoucnost. Pokud se snažíme žít jako milované Boží děti a snažíme se konat dobré skutky, je to život v Boží přítomnosti. Buď co nejvíce s Bohem v modlitbě, při mši svaté. Neustávej v konání dobra. Postupně zjistíš, že kousek nebe můžeš prožívat i zde na zemi.

Něco na závěr...

Pan farář byl silnější postavy a schody na kazatelnu ho značně zmáhaly. Jednou se ztěžka vyhrabal nahoru a udýchaně zvolal: "Hoří..." Nadechl se a znovu povídá: "Hoří..." Když to řekl po třetí, v kostele už nebyla ani noha a tak neměl už komu říci: "Hoří mé srdce láskou k Bohu."

Přijde babička za panem farářem a s vážným obličejem mu povídá: "Pane faráři, když dám 50.000 na kostel, budu za to spasená?"

Pan farář se na chvíli zamyslí a pak povídá: "Jestli budete spasena, to s jistotou říct nemohu, ale určitě to můžete zkusit."

Žena, která už překročila třicítku se modlí: "Pane, nikdy jsem tě neprosila o nic pro sebe. Dobře to víš, a tak s tím nechci začínat. Ale moc tě prosím: daruj mé matce zetě!"

Řádové sestry jely autem a došel jim benzín. Šly do nejbližšího stavení prosit o pomoc. Hospodář se rozhlédl po dvoře, vzal nočník a napustil do něho benzín ze svého auta. Když pak řeholnice přelévali benzín z toho nočníku do svého vozu, zastavilo u nich auto, řidič je chvíli pozoroval a pak pravil: "Sestry, vaši víru bych chtěl mít!"

Je to hřích, když požádám manželku bližního svého, ale jen o informaci?"
"Pokud je to drbna, tak ano."

"Když ty boží mlýny melou pomalu, neměly by se tam zpevnit normy?"
"Není třeba, protože nemají ve svém podnikání konkurenci."

Stalo se asi před 30 lety. Rodiče vzali malého Karlíčka poprvé na mši svatou. Pozorně si všeho všímal. Po návratu se ho babička ptala: "Tak jaké to bylo, Karlíčku, v kostele?"

"Babí, říkali tam: Pane, nejsem hoden, abys vlezl pod mou střechu ..

Při setkání jednoho společenství probírali vlastnosti lásky, tak jak je uvádí sv. Pavel v 1. listě Korintanům. Když došli k větě "Láska ... všemu věří" nastolil někdo otázku, jestli také věří politikům. Moderátor moudře usoudil: "Necháme to a půjdeme dál!"